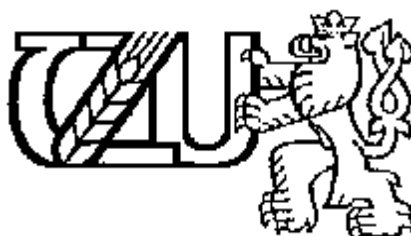

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Volný čas mládeže do cca 18 let

Autor bakalářské práce: Kateřina Hrdličková

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miroslav Polišínský, CSc.

Akademický rok: 2005/2006

Praha 2006

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Volný čas mládeže do cca 18 let vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a za odborného vedení PhDr.Miroslava Polišínského, CSc.

V Praze dne.....

Podpis:.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala PhDr. Miroslavu Polišenskému, CSc. za vedení bakalářské práce a mnoho cenných rad k vypracování této bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat paní Marii Vašákové z Úřadu městské části Praha 12 za konzultaci k financování volného času městskou částí Praha 12 a panu Jiřímu Lukšíčkovi za konzultaci k financování 34. střediska Ostříž.

Volný čas mládeže do cca 18 let

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá volným časem dětí a mládeže do cca 18 let, jejich zájmy, které jsou občas v rozporu s přáním rodičů, a organizacemi, které se o volný čas dětí a mládeže starají a naplňují jej různými aktivitami. Hlavními cíli je popsat vývoj volného času v minulosti, předpoklady pro jeho vznik a rozvoj, vztah dětí a mládeže k volnému času, vznik soustavy aktivit a zařízení volného času dětí a mládeže. Dále se zabývá výchovným zhodnocováním volného času v rodině, ve škole, mimo školu i v jiných prostředích, jeho funkcemi a vývojem formálně organizovaných sdružení dětí a mládeže a jejich typů. Dalším z cílů je zmapovat možnost trávení volného času dětmi na Praze 12, zapojení úřadu Městské části Praha 12 do organizace i financování volného času dětí a mládeže. K naplnění cílů využívá metodu zjišťovacího terénního výzkumu.

Klíčová slova: volný čas
dětí a mládež
sdružení a organizace
dobrovolnost
zájem

Free time of young people up to roughly 18 years

Summary

The bachelor thesis deals with free time of children and young people up to roughly 18 years, their interests, which are sometimes in contradiction with their parents' ambitions, and with the organisations engaged in offering various activities to young people to fill their free time. The main objectives are to describe the use of free time in the past, the preconditions for its existence and development, the attitude of children and young people to their free time, the establishment of a system of leisure activities and facilities for children and young people. Further it focuses on the educational improvement of the use of free time in the family, at school, outside school and in other environments, on its functions and the development of formally organised associations of children and young people and their types. Another objective is to map the possibilities for spending free time by children in Prague 12, the involvement of the Municipal Office of Prague 12 in organising the financing of free time of children and young people. To fulfil the objectives the author uses the method of a survey.

Key words: free time
children and young people
associations and organisations
voluntary
interest

Úvod	7
Téma a cíl práce	7
1 Literární rešerše (teoretická část).....	8
1.1 Terminologie v oblasti volného času	8
1.1.1 Volný čas	8
1.1.2 Výchova mimotřídní, mimoškolní, mimo vyučování.....	9
1.1.3 Pedagogika volného času.....	9
1.1.4 Výchova formální, informální, neformální.....	11
1.1.5 Organizovanost výchovného působení	11
1.1.6 Věkové vymezení účastníků	12
1.2 Vývoj pojetí volného času	13
1.2.1 Volný čas dětí a mládeže včera a dnes	15
1.3 Působení na vznik a rozvoj volného času.....	15
1.3.1 Zkracování pracovní doby	15
1.3.2 Nerovnoměrné přibývání obyvatel, změna věkové a etnické skladby ...	17
1.3.3 Urbanizace	18
1.4 Vztah dětí a mládeže k volnému času	19
1.4.1 Extenzita přání a realizovaných činností	21
1.4.2 Rozpor motivace a realizace činnosti	21
1.5 Vznik soustavy aktivit a zařízení volného času dětí a mládeže	23
1.6 Výchovné zhodnocování volného času	24
1.6.1 Rodina.....	24
1.6.2 Volnočasové aktivity a zařízení školy	27
1.6.3 Působení školy ve volném čase.....	27
1.6.4 Pravidelná zájmová činnost	28
1.6.5 Volnočasové zařízení školy	29
1.6.6 Školní družiny a kluby.....	29
1.6.7 Volný čas v zařízeních mimo školu.....	30
1.6.8 Převažující funkce	31
1.7 Sdružování dětí a mládeže	33
1.8 Vývoj formálně organizovaných sdružení dětí a mládeže	34
1.9 Základní typy sdružení dětí a mládeže	35
1.9.1 Sdružení všestranného obsahu se základním posláním výchovy k občanství.....	37
1.9.2 Sdružení zájmová	37
1.9.3 Sdružení veřejně prospěšná.....	38
1.9.4 Sdružení odborů a politických stran	38
1.9.5 Sdružení orientovaná nábožensky	39
2 Praktická část.....	39
2.1 Metodika.....	39
2.1.1 Terénní sběr dat.....	39
2.1.2 Sekundární analýza.....	40
2.1.3 Popis činností organizace.....	40
2.1.4 Popis způsobu a využití financování	43
2.2 Diskuse	45
3 Závěr	46
Seznam literatury.....	47

Úvod

Výchova dnešních dětí a dospívající mládeže probíhá v různých prostředích: nejprve v rodině a později po založení vlastní rodiny s partnerem a dětmi, ve škole, v přípravě na profesi a později v pracovním prostředí, ve volném čase v zájmových či společensky prospěšných aktivitách, v prostředí ovlivňovaném médiem, v obci a jiných veřejných prostředích až po celostátní a mezinárodní dimenzi. Aktivity ve volném čase v těchto prostředích mají různý obsah, hodnotové zaměření a účinky. Pomáhají utvářet jednotlivce, jejich skupiny, v důsledku toho pak celou společnost. Volnočasové aktivity se často prolínají a navzájem podporují, někdy se však ve svém účinku míjejí nebo si navzájem odporují. Z těchto důvodů význam výchovného zhodnocování volného času trvale roste.

Jednostranné oslabení či dokonce vymizení nebo naopak přecenění některé ze základních oblastí (rodinného života, práce, volnočasové aktivity atd.) zplošťuje život dítěte a mladého člověka. Volný čas se může stát aktivizujícím činitelem života a ne jen průvodním jevem.

Téma a cíl práce

Tématem bakalářské práce je volný čas dětí a mládeže, vývoj volného času a organizací, které se volným časem pro děti a mládež zabývají. Cílem bakalářské práce je prozkoumání vývoje volného času dětí a mládeže, zaměřené především na městskou část Praha 12 a možnosti trávení volného času v této městské části.

Literární rešerše (teoretická část)

Terminologie v oblasti volného času

Terminologie této oblasti se podobně jako sám volný čas rychle proměňovala a zpřesňovala zvláště ve druhé polovině 20. století; odrážela tak jednak realitu, jednak stupeň jejího poznání a pochopení. (Hofbauer, 2004, s.13)

Pojetí volného času a příslušná terminologie prošly od minulého století do současnosti vývojem, v němž se objevilo několik přístupů. Někdy se pro označení stejného jevu nebo souboru jevů souběžně užívaly odlišné výrazy. Z jejich různorodosti vykrystalizovala označení, jež nakonec převládla také v dokumentech mezinárodních (a zejména evropských) institucí, kde se – vzhledem k jejich základním jednacím jazykům – uplatňují především v anglické a francouzské podobě. (Hofbauer, 2004, s.15)

Volný čas

Volný čas (angl. leisure time) je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí, zvláště z dělby práce a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. (Hofbauer, 2004, s.13)

Volný čas je možno chápat jako opak nutné práce a povinností, dobu, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme je dobrovolně a rádi. (Pávková, 1999, s.15)

Někdy se hovoří o tzv. zbytkové či reziduální teorii volného času, tedy jako čas, který zbývá po splnění jak pracovních tak i nepracovních povinností. Přesnější je však volný čas charakterizovat jako činnost, do které člověk vstupuje dobrovolně na základě svobodného rozhodnutí a nějakého očekávání, které mu přináší uspokojení a příjemné zážitky.

Zařazení některých druhů činnosti, např. péče o děti, činností ve společenských organizacích, studia při zaměstnání, není jednoznačné. Různí lidé tyto druhy činnosti také odlišně chápou a hodnotí. Pro někoho je

některá z nich činností „povinnou“ a ne právě konanou „svobodně“, „s potěšením“ a pro vlastní „rozvoj“, tedy nechápe ji jako část volného času, kdežto u jiného je tomu naopak. (Čáp, 1990, s.67)

Jako hlavní funkce volného času se uvádějí:

- odpočinek (regenerace pracovní síly)
- zábava (regenerace duševních sil)
- rozvoj osobnosti (spoluúčast na vytváření kultury)

Výchova mimotřídní, mimoškolní, mimo vyučování

Pod pojmem mimotřídní výchova jsou myšleny aktivity uskutečňované školou mimo školní výuku. Výchova mimoškolní jsou činnosti konané mimo školu, např. ve sdruženích a zařízeních volného času. Oba pojmy používala poválečná sovětská pedagogika zdůrazňující jimi institucionální zřetel (mimotřídní, mimoškolní). Moderní pojetí školního vzdělávání počítá s tím, že mimo třídu a školu by měla probíhat důležitá část školního vyučování v jiném prostředí než školním a učení se více propojilo s praxí. V šedesátých letech bylo toto pojetí nahrazeno širším pojmem výchova mimo vyučování. V něm přetrvávalo pouze negativní vymezení „mimo“, ne však vzhledem k organizačnímu zřeteli (třída, škola), ale ke vzdělávací a výchovné činnosti (vyučování). Předností tohoto pojmu bylo komplexní pojetí charakterizované rozhodováním dítěte či mladého člověka o účasti na aktivitách a uskutečňování volného času mimo přímý vliv rodiny a mimo povinné vyučování prostřednictvím specifických činností a institucí. V průběhu sedmdesátých a osmdesátých let 20.století byla v Československu opět z mocenských pozic prosazována koncepce mimotřídní výchovy a alternativní přístupy omezovány.

Pedagogika volného času

Do poloviny šedesátých let vzrůstal význam volného času v oblasti výchovy a života dětí a mládeže. V té době vznikaly podmínky pro rozšiřování volného času: zkracovala se pracovní doba, postupně byl zaveden pětidenní pracovní i školní týden, rostl počet žáků středních a vysokých škol a jejich účast na aktivitách volného času. (Hofbauer, 2004, s.16) V šedesátých letech se

v Československu obnovovala sociologie jako věda a začala se uskutečňovat empirická šetření o společnosti včetně volného času. Pedagogika volného času se objevila jako nová disciplína sociologie nebo pedagogiky, ale oficiální *Pedagogický slovník* (SPN, Praha 1. a 2. díl, 1965 a 1967) pojem „volný čas“ ještě neznal. Rozsah, možnosti a důležitost volného času pro život a výchovu dále rostly. Předělem v chápání volného času byla devadesátá léta 20.století. V jejich průběhu se věkové, sociální a zájmové spektrum účastníků rozšířilo; funkce, obsah a metody výchovného působení obohatily a rozrůznily; volný čas se stále patrněji stával dimenzí celého, výrazně se prodlužujícího lidského života. (Hofbauer, 2004, s. 17)

Význam a výchovné možnosti volného času začaly být také analyzovány a využívány vznikající pedagogikou volného času a příbuznými obory (pedagogikou zážitků, dobrodružství, muzeopedagogikou a dalšími.) Počátkem devadesátých let minulého století se obě dosavadní koncepce (výchova mimo vyučování a pedagogika volného času) a jejich terminologie uplatňovaly souběžně. Postupně se však prosazoval přístup vycházející z konceptu volného času, který nacházel uplatnění na seminářích a konferencích pracovníků této oblasti, v publikacích včetně učebnic. (Hofbauer, 2004, s.17)

Souhrnný pojem výchovné zhodnocování volného času zahrnuje několik oblastí:

- **výchova ve volném čase** (působení v čase, ve kterém se nerealizují základní biologické potřeby ani školní nebo pracovní povinnosti, děti a mládež se účastní dobrovolně)
- **výchova prostřednictvím aktivit volného času** (směřuje k vytváření individuálních rysů účastníka aktivity i k jeho působení mezi druhými lidmi, cílem aktivit je osvojit si nové znalosti, dovednosti a kompetence v oblasti volného času, ale zároveň jí také překračují, např. přechodem od individuální zájmové orientace k volbě budoucího povolání)
- **výchova k volnému času** (zahrnuje využívání obsahů činností a různého využívání volného času, je to „klíč“ k otevírání nových možností aktivit a rozvoje člověka)

Výchova formální, informální, neformální

- **Výchova formální** je systémem aktivit uskutečňovaných ve školách nebo v odborných vzdělávacích zařízeních. Je zajišťována nebo podporována státem, věkově odstupňována od základního po vysokoškolské vzdělání, zakončení formálního stupně vzdělání je potvrzováno dokladem o absolvování. Patří sem tradiční vzdělávání uskutečňované ve škole, dálkové studium na středních a vysokých školách, distanční vzdělávání zprostředkované médií na základě připravených programů.
- **Výchova informální** je učením vyplývajícím z každodenního kontaktu a zkušeností s rodinou, prací, přáteli, živelně vznikajícími vrstevnickými skupinami dětí a mládeže, médií a vlivy dalších činitelů, kteří působí v blízkých životních prostředích. Může probíhat cíleně, obvykle je však toto působení nezáměrné, neorganizované, nesystematické a nekoordinované.
- **Výchova neformální** je cílená a strukturovaná aktivita mimo formální výchovný systém (např. činnost v útvaru zájmové činnosti, jako je zájmový kroužek, umělecký soubor nebo sportovní družstvo, členství ve sdružení dětí a mládeže). Zpravidla neprobíhá ve škole nebo v odborném vzdělávacím zařízení a nebývá zakončena udělením osvědčení. Hlavním rozdílem mezi výchovou informální a neformální je skutečnost, že informální výchova je víceméně daná postavením dítěte a mladého člověka ve společnosti a neuskutečňuje se z jeho rozhodnutí, neformální výchova od dítěte a mladého člověka naopak vychází, realizuje se prostřednictvím jeho dobrovolné činnosti a má nejbližší k výchově ve volném čase. (Hofbauer, 2004, s.18, 19)

Organizovanost výchovného působení

- **Činnost spontánní** se uplatňuje individuálně nebo ve skupině podle aktuálního zájmu účastníků a je pedagogicky a výchovně ovlivňována

nepřímo. Spontánní aktivity (např. v přírodních prostředích, na otevřených hřištích a sportovištích nebo v čítárnách a knihovnách) jsou přístupny všem zájemcům a nemají stanoven čas začátku ani konce. Pedagogický pracovník (pokud je stanoven) při nich vystupuje jako rádce, konzultant nebo motivující činitel, jenž současně zajišťuje bezpečnost účastníků.

- **Zájmová činnost příležitostná** zahrnuje organizované, jednorázové i cyklické, rekreační, oddechové nebo vzdělávací aktivity – např. cykly přednášek a poznávací soutěže, sportovní turnaje a závody, koncerty a přehlídky umělecké tvořivosti, divadelní a jiná představení, exkurze a výlety, zájezdy a turistické aktivity, příměstské tábory a další způsoby prázdninové činnosti. Je časově ohraničena, přímo řízena pedagogem a současně umožňuje a podněcuje spoluúčast dětí a mládeže. Může probíhat v místním, regionálním, celostátním a mezinárodním měřítku.
- **Zájmová činnost pravidelná** se uskutečňuje celoročně v pravidelných intervalech (jednou nebo několikrát za týden) pod vedením kvalifikovaného vedoucího. Inspiruje vznik různých způsobů zájmových útvarů (kroužků, uměleckých souborů, sportovních družstev, klubů s volnější organizační strukturou, kurzů trvajících od několika měsíců až po jeden rok). Jejím cílem je osvojit si nové vědomosti, dovednosti a prohloubit kladný vztah k předmětu zájmu. Účastníci zájmové činnosti seznamují zpravidla na závěr školního roku svoje druhy, rodiče i veřejnost s výsledky činnosti (např. formou výstavy, uměleckého vystoupení, přehlídky, sportovní akce) a dostávají osvědčení o činnosti. (Hofbauer, 2004, s.21)

Věkové vymezení účastníků

Vymezení účastníků aktivit volného času podle věku nejsou ustálena a liší se ve vědních oborech, ve společenské i výchovné praxi. Nejširší definici dítěte poskytuje Úmluva o právech dítěte (OSN, New York, 20. 11. 1989), která jím

rozumí každou lidskou bytost mladší 18 let, pokud podle právního řádu konkrétní země nedosahuje zletilosti dříve. Mladí lidé ve věku od 15 do 25 (případně 26) let se podle běžného chápání a dokumentů mezinárodních organizací pokládají za mládež. (Hofbauer, 2004, s.22)

Společným pojmem je mladá generace, podle obecně přijímaného pojetí „velká, sociálně diferencovaná skupina osob, jež jsou spojeny dobově podmíněným stylem myšlení a jednání a prožívají podstatná období své socializace ve shodných historických a kulturních podmínkách“. (Hofbauer, 2004, s. 22)

Vývoj pojetí volného času

Jednu z prvních souborných prací o volném čase dětí a mládeže vydal již před druhou světovou válkou Michael Damay. Vymezil v ní biologickou, sociální, politickou a pedagogickou dimenzi volného času. Kromě historických a sociologických pohledů uvádí autor fakta o tehdejších aktivitách a institucích státu i nestátních subjektů ve Francii i v dalších evropských zemích (včetně informací o tehdejší Československu), umožňující jejich srovnávání v dobových společenských souvislostech. (Hofbauer, 2004, s. 14)

Podle poválečného vymezení Joffre Dumazediera psychologická funkce volného času vyrovnává z části vliv práce. Zahrnuje očekávání a naději (attente); osvobození od požadavků pracovního procesu a dalších zátěží života; zábavu a rozptýlení (divertissement), které přináší např. hra, divadlo nebo kino; rozvoj intelektuální, umělecký a fyzický, tvořivost a vzdělávání.

Také polský sociolog volného času a historik sdružování polských dětí a mládeže Alexandr Kamiński (1903-1978) vymezil ve stejné době tři hlavní, navzájem související způsoby realizace volného času: odpočinku, zábavy a aktivit rozvíjejících osobnost (vzdělávání – veřejné činnosti – amatérských aktivit). (Hofbauer, 2004, s. 14)

Roger Sue, soudobý francouzský sociolog volného času, jako jeho funkce uvádí:

- psychosociologickou (uvolnění, zábavu, rozvoj);

- sociální (socializaci, symbolickou příslušnost k některé sociální skupině);
- terapeutickou;
- ekonomickou (pozitivní vliv na uplatnění člověka v profesní činnosti, výdaje účastníků vynakládané na aktivity volného času, pojetí volného času jako prožívání, anebo pouhé spotřeby vedoucí k odcizení). (Hofbauer, 2004, s. 14)

Funkce sociální zahrnuje socializaci v různých sociálních prostředích včetně rodiny a sdružování, symbolická příslušnost vyjadřuje vztah ke skupině a obsahuje potvrzení vlastní osobnosti a sociální uznání. Dosud opomíjená funkce terapeutická zahrnuje hledisko zdravotní, smyslový rozvoj, prevenci chorob, zdravý životní styl. Zdůrazněním ekonomické funkce se – oproti koncepcím z počátku 20. století, jež volný čas pokládaly za čas promarněný a neproduktivní – doceňuje hospodářský význam volného času pro jednotlivce i společnost. Vystává však otázka, kdy je činnost ve volném čase žádoucí spotřebou a kdy se jejím přeceněním člověk odcizuje sám sobě; dvojznačnost této funkce je aktuálním problémem i dnes. (Hofbauer, 2004, s.14)

Základní funkce a možnosti volného času podle německého pedagoga volného času Horsta W. Opaschowskio (nar. 1941):

- rekreaci (zotavení a uvolnění);
- kompenzaci (odstraňování zklamání a frustrací);
- výchovu a další vzdělávání (učení o svobodě a ve svobodě, sociální učení);
- kontemplaci (hledání smyslu života a jeho duchovní výstavba);
- komunikaci (sociální kontakty a partnerství);
- participaci (podílení se, účast na vývoji společnosti);
- integraci (stabilizaci života rodiny a vrůstání do společenských organismů);
- enkulturaci (kulturní rozvoj sebe samých, tvořivé vyjádření prostřednictvím umění, sportu, technických a dalších činností).

České oficiální dokumenty za funkce volného času pokládají relaxaci, regeneraci, kompenzaci, sociální prevenci a výchovu. (Hofbauer, 2004, s. 15)

Volný čas dětí a mládeže včera a dnes

Současnému výchovnému působení ve volném čase dětí a mládeže nelze řádně porozumět bez poznání souvislostí s předchozím vývojem. Vývoj volného času byl v posledních dvou letech součástí ale také iniciátorem nebývalých přeměn výchovy dětí a mládeže. V té době vznikala a rozšiřovala se soustava volnočasových činností a institucí a to nejen v životě dospělých, ale hlavně dětí a mládeže.

Působení na vznik a rozvoj volného času

Mezi předpoklady rozvoje volného času patřil růst jeho rozsahu jako důsledek zkracování pracovní doby u dospělých (a jejího odstraňování u dětí a mladistvých), rozšiřování celkového objemu volného času celé populace (a v tom opět zvláště mladé generace) i kumulace volného času do měst, jejichž počet obyvatel v procesu urbanizace rychle rostl celkově i vzhledem k celé populaci. (Hofbauer, 2004, s.25)

Zkracování pracovní doby

Růst volného času na úkor práce je jedním z hlavních rysů vývoje. (Pávková, 1999, s. 21)

V historickém vývoji dochází ke zkracování pracovní doby a prodlužování volného času. Tato změna – výsledek rozmachu výrobních sil a boje pracujících za kapitalismu – umožňuje člověku lépe si odpočinout po práci, obnovit síly, ale také vyvažuje jednostrannou pracovní zátěž a napomáhá mnohostrannému rozvoji člověka, což je opět přínosem pro společenskou výrobu i ostatní oblasti života společnosti. (Čáp, 1990, s. 67) „Volný čas, volně použitelný čas je bohatství samo – zčásti k užívání výrobků, zčásti k svobodné činnosti, která není, jako práce, určována pod tlakem nějakého vnějšího cíle, který musí být splněn a jehož splnění je přírodní nutností nebo sociální povinností...“ (Marx, 1956, s.251) (Čáp, 1990, s. 67) „Volný čas, který je i dobou oddechu i dobou

pro vyšší činnost, samozřejmě přeměnil toho, kdo jím disponuje, v jiný subjekt, takže tento jiný subjekt pak také vstupuje do bezprostředního výrobního procesu...“; v komunistické společnosti je volný čas podmínkou „pro plný rozvoj individua, který zase zpětně působí na produktivní sílu práce...“ (Marx, 1974, s. 342, 344) (Čáp, 1990 s. 67)

Vývoj pracovní doby neprobíhal pouze jednosměrně, docházelo dokonce i k prodlužování pracovní doby. Zkrácení pracovní doby umožnil dospělým, mládeži i dětem přeměnit život z času nutnosti v čas vlastní volby. O situaci v naší zemi vypovídají deníky J. J. Ryby, který v roce 1790 musel obhajovat čas pro samotnou školní docházku dětí: „Domácí práce nemohou vadit školní docházce, neboť dopřejeme-li dětem denně 7-8 hodin spánku, 2 na jídlo a také 10 k práci, zbývají nám pro školu stále ještě 4 hodiny.“ (Hofbauer, 2004, s. 26)

Pracovní doba v první polovině 19. století činila 12-14 hodin. Na začátku 20. století převládal v Evropě ještě šedesátihodinový pracovní týden, počátkem třicátých let byl vytyčen požadavek na omezení pracovní doby na 40 hodin týdně s perspektivou dalšího snižování. Druhá světová válka (1939-1945) toto úsilí přerušila a opětovné snahy o zavedení čtyřicetihodinového pracovního týdne se znovu objevily koncem padesátých let. V následujících desetiletích následoval postupný přechod k pětidennímu pracovnímu týdnu. Počátkem devadesátých let se rozběhly diskuse o zavedení čtyřdenního pracovního dne či pružné pracovní doby. (viz. příloha tab. č. I.) Dnes zaujímá volný čas ve struktuře lidského života první místo, druhé si zachovávají životní potřeby, naopak sféra práce se dostává až na místo poslední.

I když historicky volného času přibývá, mohlo by ho být již nyní větší množství, kdyby se ho ztrácelo méně cestami do práce a z práce, péčí o domácnost apod. Jsou značné interindividuální a interskupinové rozdíly v rozsahu volného času: např. ženy měly u nás na začátku sedmdesátých let v průměru jen 60% volného času mužů. (Čáp, 1990, s.67)

Faktory podmiňující vývoj volného času:

- osvobození dětí od námezdní práce v průmyslu, zemědělství, řemeslech a službách
- prodlužování školní docházky a profesní přípravy až do dospělosti

- zkracování pracovní doby dospělých
- prodlužování délky života
- růst počtu let strávených na odpočinku

V současnosti se naopak někteří lidé snaží rozšiřovat svou pracovní dobu, jako je například práce přes čas, druhé zaměstnání nebo odmítání dovolených. V důsledku potřeby zvyšovat efektivnost ekonomiky směřují některé tendence k opětovnému prodloužení práce z 35 na 40 (případně i 42) hodin týdně nebo ke zvýšení věkové hranice odchodu do důchodu.

Vývoj volného času působil také na děti a mládež a to jednak zprostředkovaně (zkracováním pracovní doby došlo k příznivějším podmínkám pro život rodin a výchovu dětí) a jednak přímo (odstraňování námezdní práce dětí a mládeže). Volný čas se stal nedílnou součástí života dětí a mládeže v průběhu dne, týdne (volné víkendy) i celého roku (školní prázdniny).

Nerovnoměrné přibývání obyvatel, změna věkové a etnické skladby

Dalším z faktorů, který ovlivňuje volný čas a jeho výchovné využití, jsou demografické změny. Vývojová křivka počtu obyvatel je strmá. S dosavadním i předpokládaným vývojem se očekává růst světové populace. Podle odhadů bylo na světě v prvním století našeho letopočtu pouze 250 milionů lidí, v roce 1800 bylo dosaženo první miliardy lidí a v roce 1999 žilo na světě už 6 miliard lidí. Rostoucí počet potenciálních a skutečných zájemců přináší větší různorodost volnočasových potřeb, aktivit a institucí jednotlivců, jejich skupin i celých generací. V Evropě klesá natalita a pokračování tohoto trendu se předpokládá také pro budoucnost. Ve většině rozvojových zemích tvoří děti do 15 let polovinu celkového počtu obyvatel, ve vyspělých zemích jejich podíl klesá. Přesto však mladá generace tvoří značnou a perspektivní část populace.

Na oblast volného času má vliv také změna etnického složení obyvatelstva různých zemí. Na celkovém přírůstku počtu obyvatel zemí Evropské unie se podílí v posledních letech ze tří čtvrtin imigrace jiných zemí a kontinentů. Imigranti přinášejí ze svých zemí etnické i náboženské zvláštnosti, které kladou nároky na toleranci majoritní společnosti. Je důležité klást důraz na užívání

metod multikulturní výchovy, která se v podstatné míře uskutečňuje ve volném čase.

Urbanizace

Na kumulaci celkového objemu volného času do určitého územního a sociálního prostoru má dnes podstatný vliv absolutní i relativní růst počtu obyvatel žijících ve městech (urbanizace). Ve světě se rozšiřuje počet velkých měst i rozsáhlých obydlených území o mnoha milionech obyvatel (megalopole). Do měst různé velikosti se tak soustřeďuje rostoucí počet obyvatel i fond jejich volného času. Jeho kumulace do téhož prostoru a času vytváří specifické prostředí, jež možnosti účastníků rozšiřuje, současně však také problematizuje a od člověka i společnosti vyžaduje neustále hledat vhodná řešení. (Hofbauer, 2004, s.30)

Život ve městě má společné rysy. Dětem a mládeži umožňuje neformální individuální i společné zájmové nebo veřejně prospěšné činnosti. Při těchto aktivitách se mohou setkávat s mnoha vrstevníky i příslušníky starší nebo mladší generace, vytvářet četné kontakty a být zároveň chráněn před zdravotními, bezpečnostními, sociálními a výchovnými riziky. Naproti tomu je město prostředím anonymity a odtazitosti sociálních jevů, kde se projevují jevy patologické (zdravotní a ekologické problémy, násilí, negativní závislosti, rozšiřování počtu bezdomovců apod.).

Vztah dětí a mládeže k volnému času

Specifickou zvláštností volného času dětí a mládeže je to, že z výchovných důvodů je žádoucí jeho pedagogické ovlivňování. (Pávková, 1999, s. 15)

Děti potřebují citlivé, nenásilní vedení, nabízené činnosti by měly být pestré a přitažlivé a účast na nich dobrovolná. Za účastníky na volném čase dětí a mládeže považujeme jak děti a mládež, tak také dospělé organizátory, kteří mezi dětmi působí jako dobrovolní, externí nebo profesionální pracovníci.

V postavení obou skupin se ovšem projevují odlišnosti. Děti a mladí lidé si účastí na volnočasových aktivitách osvojují nový obsah a získávají novou sociální zkušenost. Dospělí mezi nimi působící a za činnost odpovědní jim v tom pomáhají, rozvíjejí jejich výchovu ve volném čase, prostřednictvím volného času a k volnému času a touto svou výchovnou a lidskou zkušeností se sami obohacují. Každá z obou skupin tak svému „partnerovi“ poskytuje nejen nové poznání o příslušné oblasti, nýbrž také o sobě a svých lidských kvalitách. Obě se tak v průběhu společné činnosti vzájemně doplňují. (Hofbauer, 2004, s.34)

Volný čas dětí a mládeže má kvantitativní i obsahovou variabilitu. Existují žáci s minimálním a na druhé straně velkým rozsahem volného času. To je dáno požadavky rodičů na domácí přípravu do školy, na podílu dítěte na domácích pracích, na vzdálenosti školy, ale i na tom, jak si dítě dokáže zorganizovat volný čas, který má k dispozici.

Jsou žáci s větším počtem různých druhů zájmových činností, jsou žáci jednostranně se věnující jedinému koníčku, jiní tráví čas výlučně v nenáročných zábavách. (Čáp, 1990, s. 68)

Ve volném čase se spatřuje příležitost k rozvíjení zájmů důležitých pro další vývoj jedince po stránce profesionální i jiné, proto se od mládeže v současné době nevyžaduje jen učení a domácí práce.

Zároveň jsou známy případy, kdy nevhodný způsob využívání volného času – zejména nedostatek hodnotných zájmových činností realizovaných ve skupině, která nepřijala společenské normy – bývá zdrojem nepříznivého, maladaptivního vývoje a značně přispívá ke vzniku kriminality mladistvých,

drogových závislostí apod. To vše vede ke snahám o společenské i přímo výchovné regulování činnosti mládeže ve volném čase a také ke zkoumání problematiky v sociologii, pedagogice, psychologii apod. (Čáp, 1990, s. 68-69)

Důležitý je celkový způsob využívání volného času dětmi či mládeží i vývoj jednotlivých činností ve volném čase, mezi nimi zvláště činností zájmových.

Rozumíme jimi takové činnosti ve volném čase (např. sportovní, kulturní, technické), které výrazně překračují funkci pouhé zábavy i formu nahodilé, nesoustavné realizace, realizují se soustavně, dlouhodobě, v té nebo oné formě cílevědomě a plní funkci rozvíjení osobnosti. Jsou to činnosti silně motivované. Jednotlivec i malá sociální skupina je posuzují jako důležitou, popřípadě nezbytnou součást života, alespoň v daném životním období. (Čáp, 1990, s. 69)

- Někteří mladí lidé volný čas využívat nemohou – ve světě se prohlubuje společenská nerovnost. Tyto poměry se promítají do osudu mnoha dětí a mladých lidí a znemožňují jejich zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj. Netolerance, xenofobie a rasismus se staly zdrojem sociálního vylučování a znemožňují využívat volný čas. Negativně se promítají jak do vztahu k tradičním menšinám, tak také k novým imigrantům. Podstatná je také zhoršující se situace části dospělé populace, rostoucí životní nejistota a klesající schopnost pokrýt finanční náročnost volnočasových aktivit dětí a mládeže. Zvláště v neúplných rodinách je nedostatek finančních prostředků na zájmovou a jinou volnočasovou činnost dětí. Další velkou překážkou realizace volného času se stává v mnoha zemích pro děti a mládež předčasný vstup do pracovního procesu.
- Nezaměstnanost – nežádoucí rozšíření volného času. Mezinárodní definice považuje za nezaměstnaného toho, kdo nemá práci, ačkoli je práce schopen, pracovat chce a práci si aktivně hledá. Absence práce vytváří dlouhodobý někdy až celoživotní problém. Vynucený nadbytek volného času odsuzuje mladé lidi k trávení svého času zploštěle, bez výhledu, bez náročnějších a perspektivních cílů a jejich život se stává pouhým přežíváním.

- Jiní volný čas odmítají
- Někdo volný čas využít neumí

Extenzita přání a realizovaných činností

Extenzitu přání a realizovaných činností můžeme chápat jako vyjádření mnohostrannosti (až rozptýlenosti) a naproti tomu soustředěnosti (popřípadě až jednostrannosti) jednotlivců i skupin.

Mladý člověk dychtí po tom, orientovat se ve světě, poznat ho a svým způsobem si ho osvojit, zajímá se „o vše možné“, neví „co dělat dříve“, chtěl by „všechno vyzkoušet“, hledá oblasti a činnosti, které odpovídají jeho předpokladům, kde by dosáhl dobrých výsledků a uspokojení; přitom ještě nezná meze času, vlastních sil a zkušeností. Jeho zájmy a činnosti rostou co do extenzity. Jeví se jako vysoce mnohostranný, přitom jeho činnosti ještě nemohou dosahovat vyšší kvalitativní úrovně. (Čáp, 1990, s. 72)

Mladý člověk se postupně učí respektovat význam času a hodnotit různé druhy činností i své předpoklady k nim, některým činnostem se věnuje méně, popřípadě jich zanechává, soustřeďuje se na menší počet druhů činností. K tomu ho vede i výkonová motivace i zmenšení objemu volného času při přechodu na střední školu. (Čáp, 1990, s. 72)

Důležitým momentem je kulminace extenzity přání a realizovaných činností i rozsah v motivaci a realizaci. Dítě se postupně seznamuje s různými oblastmi života podle svých možností a zkušeností a postupně rozšiřuje svůj repertoár činností až k uvedenému vrcholu na konci puberty a v adolescenci. Mnohostrannost je důležitá příležitost ke vzniku nových zájmů, které mají význam jak pro další zájmové činnosti dospělého, tak i pro jeho profesionální vývoj, pro aktivní účast na veřejném životě, v péči o děti a pro celkový mnohostranný vývoj. V tomto období snadno vznikají zájmy, podle Čápa lze mluvit přímo o senzitivním období pro vznik nových zájmů.

Rozpor motivace a realizace činnosti

Převahu přání nad realizovanou činností můžeme označit také jako nesplněné přání, popřípadě přání neúplně splněné. Může jít o rozpor různého

stupně a druhu. Na jedné straně jsou případy, kdy se jedinec věnuje příslušné činnosti ve značném rozsahu, přitom však je k ní tak silně motivován, že by jí rád věnoval ještě více času, kdyby to bylo možné. Na druhé straně existují případy, kdy velmi silná motivace k určité činnosti nevede k realizaci pro závažné překážky. (Čáp, 1990, s. 74)

Určitá míra nesplněných přání může dát impuls ke zvýšenému úsilí a plnit úlohu hybné síly ve vývoji.

Avšak výskyt neshod přání s realizací ve velkém rozsahu a stupni signalizuje značnou míru frustrace, problémy i nedostatky v podmínkách vývoje mládeže nebo i přímo ve výchově. (Čáp, 1990, s. 74)

Mladý člověk se v úsilí o dosažení cílů a realizaci činností, které ho lákají, střetává s řadou vnějších překážek. Žáci si do značné míry tento fakt uvědomují a uvádějí různé nepříznivé okolnosti, od organizačních závad (málo hřišť, tělocvičen, bazénů, obtíže s rozvrhem hodin) přes nedostatek peněz na nákup potřebných pomůcek pro technické či sportovní činnosti až po chyby (skutečné i domnělé) rodičů, vedoucích zájmových kroužků nebo jiných osob. Někteří si uvědomují i to, že nemají patřičné předpoklady, jako speciální schopnosti umělecké, volní vlastnosti (odhodlání, trpělivost apod.), zkušenosti. K dalším překážkám patří únava a špatná organizace vlastního způsobu života. (Čáp, 1990, s. 74-75)

Mezi přáním a realizací činnosti jsou interindividuální i intraindividuální rozdíly. V průběhu vývoje téhož jedince se forma využívání volného času může měnit z nesplněného přání v činnost s převahou realizace nad přáním nebo naopak. Motivace slábne nasycením přílišnou a jednotvárnou realizací či při nátlaku zvenčí a pak se oblíbená činnost může změnit v nudnou nebo nepříjemnou povinnost. Z hlediska vývoje mládeže, jejích zájmů a činností a jejich mnohostranného vývoje může být nesplněné přání i převaha realizace nad přáním jak pozitivní, tak negativní aspekty. Může vést k usilovnější činnosti, ale na druhé straně i k rezignaci na zdolávání překážek. Vše záleží na velikosti vnějších překážek, na volních vlastnostech jedince, na pomoci dospělých, kolektivu atd.

Můžeme tedy chápat neshody mezi přáním a realizací činnosti jako důležité ukazatele rozporů (vnějších i vnitřních), které působí na vývoj motivace a činností mládeže, na vývoj psychických subsystémů i na celkový mnohostranný-jednostranný vývoj člověka. Někdy vedou k příznivému vývoji, jindy k stagnaci, k silným frustracím, nebo i k maladaptivním formám hluboké životní nespokojenosti, k činnosti part delikventů, k drogovým závislostem apod. (Čáp, 1990, s. 76)

Vznik soustavy aktivit a zařízení volného času dětí a mládeže

Na základě výše naznačených objektivních i subjektivních skutečností vznikl systém aktivit a institucí volného času i podmínek jejich působení a trvale vzrůstá jeho význam pro život a výchovu jednotlivých dětí a mladých lidí, jejich skupin i celých mladých generací. Jeho jednotlivé články procházely ve 20. století obdobími dočasného i trvalého, místního i celkového vzestupu, avšak také stagnace a vyslovené krize. Problémy vyvolávaly různé příčiny – dvě světové války a regionální střety; hospodářské krize a jejich důsledky pro člověka a společnost; růst chudoby, sociální diferenciací a vylučování ze společnosti, jež se nevyhýbaly ani ekonomicky vyspělým a demokratickým zemím. (viz. Příloha č. II) (Hofbauer, 2004, s.48)

Výsledky, které přinesl dosavadní vývoj:

- rozrůznil se obsah činností – činnosti pokrývají více oblastí přírody a stránek života člověka a společnosti, je to i důsledek vzniku a rozvoje nových témat a oborů (např. oblast informatiky a výpočetní techniky).
- vytvoření nového typu výchovného pracovníka, působícího od místní až po celospolečenskou úroveň. Posupně se z dobrovolných pracovníků stávali pracovníci externí s částečným úvazkem až po plně profesionalizované pracovníky. S růstem počtu pracovníků se profilovaly jejich specializace a vznikaly krátkodobá školení i středoškolské a vysokoškolské studium.
- zlepšení materiálních, především prostorových a finančních předpokladů – prostředky na volnočasové aktivity přicházejí od

individuálních zdrojů (rodiče účastníků, samotní mladí lidé, sponzoři, atd.), z dobrovolných sdružení a dalších subjektů neziskového sektoru, z veřejných prostředků obcí, regionů, státu, případně taky mezinárodních situací.

- vznik a rozvinutí legislativy – mezníkem se stal francouzský zákon o dobrovolném sdružování z roku 1901
- zvýšení pozornosti věnované vědecké a koncepční činnosti – řešení otázek a analýzu oblasti volného času pomáhají řešit pracovníci různých společenských věd (zvláště sociologie, psychologie a pedagogiky). Rozvíjejí se i nové vědní disciplíny zabývající se volným časem (pedagogika volného času, pedagogika zážitků).
- řízení a koordinace ze strany státní správy, regionálních a místních samospráv – vznikala samostatná ministerstva pro mládež a sporty, nakonec bývají nahrazovány odborem v rámci ministerstva vzdělávání (u nás ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy).
- významné přispění mezinárodních organizací (OSN, Rada Evropy, Evropská unie, mezinárodní sdružení organizací nebo zařízení volného času dětí a mládeže) k systému výchovy ve volném čase dětí a mládeže.

Výchovné zhodnocování volného času

Aktivity a instituce volného času se dnes uplatňují ve všech prostředích života a výchovy dětí a mládeže: v rodině a činnosti školy mimo vyučování, ve specifických institucích a sdruženích, v obci a médiích jako dalších prostředích každodenního života. (Hofbauer, 2004, s.55)

Volnočasové aktivity se staly nedílnou součástí všech fází lidského života od dětství (předškolního věku) a dospívání přes dospělost až po seniorský věk. Účastníci jsou všechny sociální i zájmové skupiny.

Rodina

Pro většinu dětí a mládeže je rodina jako prvotní sociální skupina také prvotním prostředím volnočasového života a výchovy podílejícím se na

formování osobnosti. Rodina dnes přináší svým příslušníkům v mnoha směrech příznivější podmínky než kdykoli předtím, vytváří hmotné podmínky a sociální ochranu, rozvíjí mezilidské vztahy a začíná s výchovou a vzděláním. Prochází však i významnými změnami, zejména uvolňováním vztahů mezi příslušníky, z dřívější tří- až čtyřgenerační rodiny se přeměnila na dvougenerační. Někteří dospívající děti mají tendenci opouštět svou rodinu dříve a tradiční model odmítají jako málo přitažlivý, jiní naopak u svých rodičů setrvávají i po dosažení plnoletosti, případně i ekonomické samostatnosti. Na volný čas dětí a mládeže působí pozitivně i negativně.

Rodina zůstává nadále prvním prostředím, které pro volný čas dětí a mládeže vytváří (či má vytvářet) příznivé podmínky: hodnotová východiska a motivaci k dosahování životních cílů, takové uspořádání života rodiny, aby dětem poskytovalo dostatek času a vytvářelo podmínky pro spoluúčast na jeho plánování a prožívání, zajištění finančních a hmotných potřeb, zejména individuálního vybavení a placených služeb, informace a podněty pro účast v dalších prostředích mimo rodinu. Způsoby realizace volného času v našich rodinách se však v závislosti na jejím sociálním statusu, životním stylu i vztahu k volnočasovým potřebám dítěte od sebe značně odlišují. (Hofbauer, 2004, s.61)

Rodina může děti učit přístupu k volnému času tvůrčím způsobem a vytvářet postoje, které budou schopny uplatňovat po založení vlastní rodiny:

- **Nápodobou a reprodukcí** (modelováním, sociálním učením) vzorců pozitivního volnočasového chování rodičů prostřednictvím účasti dětí na aktivitách rodiny: příležitostných společenských hrách, domácích zábavách a oslavách; setkáních s příbuznými a přáteli; společných návštěvách zábavních a kulturních zařízení, divadel, koncertů; při vycházkách, výletech, poznávacích zájezdech; různých formách pobytu v přírodě; rodinných dovolených. Nápodoba životního stylu rodičů je ovšem nežádoucí, pokud by reprodukovala nicnedělání a nudu, konzumní způsob života nebo vysloveně protispolečenské aktivity.

- **Uskutečňováním individuálních i společných pravidelných zájmových činností dětí v rodině** (sportovních, turistických, uměleckých, technických, přírodovědných, zábavných aj.). Aktivita dítěte může být prostým navázáním na zájem rodičů nebo přechází do jiné oblasti, v obou případech tak rodiče ve svých dětech nacházejí přirozené pokračovatele a přispívají k vytváření žádoucí kontinuity svého výchovného působení.
- **Citlivým sledováním a cílevědomým reagováním na potřeby, zájmy a nadání dětí,** které se k takové činnosti samy přihlásí nebo jež k účasti na ní rodiče přímo vybědnou a podpoří i její realizaci mimo rodinu. S rostoucím věkem a rozvíjejícími se zájmy děti překračují rámec rodiny a postupně se osamostatňují. Společně se svými vrstevníky vstupují do dalších výchovných prostředí (sdružení dětí a mládeže, zájmové činnosti v souboru umělecké tvořivosti, družstva kolektivního sportu, technického zájmového kroužku, sdružení na ochranu přírody apod.), kde svoje zájmy a nadání rozvíjejí soustavně a na náročné odborné i výchovné úrovni. (Hofbauer, 2004, s.61-62)

Ideální by byl aktivní a poučený zájem rodičů o to, aby se jejich děti učily svůj volný čas využívat různorodě, smysluplně, na základě svého dobrovolného rozhodování citlivě podporovaného rodiči. Protikladem takového přístupu je snaha některých rodičů o volném čase svého dítěte rozhodovat direktivně nebo je v jeho průběhu nepřiměřeně zaměstnávat. (Hofbauer, 2004, s.63)

Kromě nezájmu některých rodičů z nedostatku času, z neznalosti, nepochopení, neresepektování potřeb a zájmů dětí nebo nevyužívání existujících možností se projevují také negativní skutečnosti (toxikomanie a další závislosti, domácí šikana, fyzické a psychické násilí a týrání dítěte).

V současné praxi se uplatňují způsoby, jak tyto problémy alespoň omezit, jejich důsledky napravovat a zejména jak jim předcházet. Volnočasové činnosti usnadňují překonávat odstup nebo izolaci mezi různými životními a výchovnými prostředními dětí, zvláště mezi rodinou, školou, sdružením, zařízeními volného času a obcí. O vzájemnou informovanost, spolupráci a podporu usilují některé

školy, složky dobrovolných sdružení nebo zařízení volného času a volí k tomu různé cesty. (Hofbauer, 2004, s.64)

Volnočasové aktivity a zařízení školy

Od školy, vzdělávací a výchovné instituce, se očekává vytváření předpokladů pro úspěšný vstup mládeže do profesionálního, občanského i volnočasového života. Základní stupeň je povinný pro všechny děti příslušného věku. Škola úlohu ve volném čase žáků uplatňuje přímo, ale i prostřednictvím svých zařízení. Volnočasové aktivity školy v letech školní docházky odkrývají zájmy a nadání dětí a mládeže a rozvíjejí je nebo dávají podnět k jejich rozvoji. Jejich prostřednictvím pomáhají utvářet pozitivní vztah dětí a mladých lidí k dalším způsobům vzdělávání prostřednictvím volnočasových aktivit, k budoucí profesi a celému životu. (Hofbauer, 2004, s. 66-67)

Působení školy ve volném čase

Činnost v této oblasti se začala do širší rozvíjet v průběhu demokratizace základního vzdělávání v 19. století. (Hofbauer, 2004, s. 67) Ve druhé polovině 20. století se zvyšoval počet školních knihoven a čítáren, byla budována školní hřiště. Postupné zavedení pětidenního školního týdne v celé Evropě rozšířilo volný čas dětí a mládeže. V Československu bylo od druhého pololetí školního roku 1966-1967 zavedeno deset volných sobot, později všechny sudé a nakonec všechny soboty. V každém týdnu tak vznikly dva volné dny za sebou pro uskutečňování volnočasových aktivit realizovaných jak v rodině, tak i v zařízeních a sdruženích volného času.

Ve výuce se dnes usiluje o kooperativní učení, interaktivitu a další způsoby inovace; přesto zůstává vyučování spíše konzervující a systematizující. Působí prostřednictvím relativně stabilního učebního plánu, soustavy vyučovacích předmětů a jejich kurikula (osnov nebo vzdělávacích programů), zachovává tradiční organizaci (třídy, vyučovací hodiny, metodické postupy) a mladou populaci ovlivňuje plošně. Tomuto poslání odpovídá soustředěnost na předmět

poznávání a jeho trvalé osvojení a tradiční způsoby hodnocení dosahovaných výsledků známkami, případně slovním hodnocením. (Hofbauer, 2004, s.68-69)

V posledních desetiletích začaly naše základní a střední školy uskutečňovat stále častěji příležitostné, jednorázové volnočasové činnosti, které rozšiřují a prohlubují výuku nebo mají oddechovou a kompenzační úlohu, jako jsou návštěvy historických památek, kulturních, sportovních a dalších podobných akcí, školní slavnosti, zábavy, taneční a plesy, mezitřídní, meziškolní sportovní utkání a jiná soutěžní setkání, lyžařské výcvikové zájezdy, školy v přírodě, putovní či stálé prázdninové tábory nebo zahraniční zájezdy pořádané školou.

Na tyto aktivity školy navazují místní, regionální, celostátní a mezinárodní soutěže žáků základních a středních škol, které vyžadují dlouhodobější přípravu a zapojení žáků. Postupem doby se zde vytvořila soustava celostátních soutěží tzv. olympiád, které navazují na přírodovědní předměty (matematická, fyzikální, biologická, chemická olympiáda), ale také na společenskovední předměty (český jazyk, cizí jazyk, dějepis, zeměpis) nebo činností v různých kolektivních i individuálních sportech (viz. příloha tab.č.III).

Na rozvoj dětí má kromě příležitostných, soustavných aktivit vliv také celkové klima školy. To se hodnotí podle zjevných ukazatelů (nově získané vědomosti a dovednosti žáků, prokázání fyzické zdatnosti, vítězství v soutěži, aj.), ale také podle méně patrných, ale rovněž důležitých ukazatelů (vnitřní atmosféra prostředí školy, apod.) Bohužel jsou ve školách přítomny i velmi negativní jevy – např. šikana nebo drogy.

Pravidelná zájmová činnost

Mimořádně významná je zájmová činnost pravidelná (zájmové kroužky, soubory umělecké tvořivosti, sportovní družstva) vytvářející mnohaletou kontinuitu. Tato činnost sleduje individuální rozvoj účastníka, úzce spjatý s činností zájmového kolektivu a s jeho veřejně prospěšnou nebo tvůrčí činností (aktivity zaměřené na ochranu a tvorbu životního prostředí, soutěže umělecké tvořivosti – výstavy výtvarných prací, pokusy o literární tvorbu, koncerty apod.) (Hofbauer, 2004, s.72)

Volnočasové zařízení školy

V rámci školy působí specifická zařízení určená pro působení ve volném čase žáků. Navazují na zkušenost evropských zemí získanou v posledním století, jejímž výsledkem byl – v duchu koncepcí nové výchovy – citlivý přístup k dětem a překonávání odtrženosti školy od zájmů žáků, života obce i společnosti. Důsledkem bylo rozšiřování výchovného působení do volného času dětí a mladých lidí, spojení jejich aktivit s nejbližším prostředím a spoluúčast na nich. Zpočátku tato zařízení plnila především sociální funkce (žákovské útulky), postupně vzrůstal význam kladený na zřetel výchovné (knihovny, čítárny, jednoduchá hřiště). (Hofbauer, 2004, s.75)

Školní družiny a kluby

Školní družiny a kluby vznikly po druhé světové válce jako zařízení výchovy a péče o děti zaměstnaných rodičů. Těžiště jejich působení spočívá mezi žáky prvního stupně, poté se volnočasové aktivity žáků přesouvají do činností individuálních nebo do institucí volného času mimo školu (do domů dětí a mládeže, základních uměleckých škol nebo dobrovolných sdruženích).

Povinná školní výuka a volnočasové aktivity školy se svou funkcí a směřováním v současnosti sbližují – škola snahou o inovaci a pružnost kurikula (osnov) a metod práce, aktivity volného času úsilím o věcnou a metodickou soustavnost a rozšiřováním na další žáky. Ani jedna z těchto oblastí tím svoji specifikou neruší, přes základní rozdílnost povinné a dobrovolné účasti se mohou vhodně doplňovat také v budoucnosti. Škola kromě toho může napomoci i k plynulému přechodu svých žáků do aktivit mimo školu. Takové pojetí překonává tendence počátku devadesátých let 20. století, kdy u nás její uplatnění ve výchově mimo vyučování bylo někdy odmítáno a škola byla jednostranně orientována pouze na vyučovací proces. Později se objevovaly i názory protichůdné, jež naopak předpokládaly, že by se všechny volnočasové aktivity měly přesunout do školy. Žádná z těchto mezních alternativ však ku prospěchu věci nepřevládla. (Hofbauer, 2004, S. 77-78)

Volný čas v zařízeních mimo školu

Obzvláště v posledních desetiletích procházejí prostory a zařízení mimo školu rychlou proměnou. Aktivity volného času se často uskutečňují v prostorách původně k tomuto účelu neurčených.

Volnočasové aktivity se tak uskutečňují v původním nebo přizpůsobeném přírodním či městském prostředí a současně v národním i mezinárodním měřítku podněcující vznik nových činností i typů zařízení. (Hofbauer, 2004, s. 79)

Vyhledávaným prostorem realizace volného času se natrvalo stala příroda umožňující oddechové i poznávací příležitostné činnosti nebo dlouhodobé pobyty. Význam v tomto ohledu má také vyhledávání a zřizování chráněných přírodních území, národních parků nebo přírodních rezervací. (Hofbauer, 2004, s.80)

Ve 20. století došlo ke kvantitativnímu i kvalitativnímu rozvoji prostor a zařízení volného času dětí a mládeže:

- parky a hřiště – a další zelené plochy byly postupně upravovány a opatřovány vhodným vybavením a změnily se ve specifická zařízení aktivního odpočinku ve volném čase.
- střediska volného času a další zařízení – první zařízení tohoto typu vzniklo v roce 1949 v Brně.

Střediska rozvíjejí tradičními i novými způsoby zájem o umění, techniku, vědy o přírodě a společnosti, o sporty a turistiku, o zábavu a oddech, o podporu participačních a samosprávných činností na školách a v obcích, o veřejně prospěšnou práci ve prospěch druhých dětí (včetně hendikepovaných), seniorů nebo na ochranu přírodního a životního prostředí, o mezinárodní aktivity (zájezdy, tábory a pobyty v zahraničí, setkání s mladými lidmi jiných zemí, akce solidarity s dětmi postiženými přírodními katastrofami, chudobou nebo válečnými střety). Vytvářejí podmínky pro činnost spontánní (herní, zábavnou, oddechovou), jí oslovují především neorganizované děti a mladé lidi, kteří svůj volný čas nedovedou jinak využívat. Významný je i jejich podíl na vzdělávání

dobrovolných a profesionálních pracovníků volného času dětí a mládeže (domů a dalších institucí, dobrovolných sdružení, pracovníků státní správy tohoto úseku). (Hofbauer, 2004, s.86-87)

U nás věnují volnému času pozornost také jiná zařízení, především základní umělecké školy, které zde mají dlouhodobou tradici a které rozvíjejí děti a mládež v různých oborech umění.

Převažující funkce

Funkcemi zařízení mohou být zábava, oddech nebo rekreace, osvojování nových poznatků, návyků a dovedností, utváření postojů, sociálních vztahů a kompetencí, veřejně prospěšná a solidární činnost, služby (ubytovací, poradenské), sociální a zdravotní ochrana a podpora. (Hofbauer, 2004, s.89) Činnost je umožněna na různých stupních náročnosti – uspokojování základního zájmu či až podpora vysoce nadaných dětí, které dosahují velmi dobrých výsledků a chtějí se oboru profesně věnovat.

Podle míry uspořádanosti a pravidelnosti můžeme aktivity členit na:

- příležitostné
- pravidelné (kroužky, sportovní družstva, umělecké soubory...)
- prázdninové (stálé a putovní tábory, odborná soustředění zejména o letních prázdninách)
- spontánní činnosti (umožnění vstupu do nových činností, podle aktuálního zájmu, vymezené pouze provozní dobou zařízení a pedagogicky a organizačně ovlivňováno jen nepřímo)

Volnočasová zařízení a jejich aktivity svou obsahovou diferenciací překračují působnost resortu školství a mládeže. Na jejich rozvoji se proto podílejí další oblasti státní správy (ministerstva kultury, životního prostředí, zdravotnictví, vnitra i hospodářství), samosprávy krajů a obcí, občanská sdružení a církve i komerční sektor. Velká pozornost se věnuje vytváření podmínek pro nové druhy sportu a turistiky (areály pro florbal, softbal, freestylové sporty, haly pro bowling a skateboard, akvaparky spojené

s budováním přidružených herních prostor, rehabilitační areály, cyklistické stezky, zasněžování svahů apod.) (Hofbauer, 2004, s.92)

Náplň volného času záleží na době, místních tradicích, příslušnosti k velkým sociálním skupinám (město – venkov, profesionální skupiny aj.) i individuálních rozdílech.

V současné době se stále více dostávají do popředí – a to u osob náležitých k rozmanitým velkým sociálním skupinám – tyto formy náplně volného času:

1. využívání prostředků masové komunikace, zvláště televize, dále rozhlasu, novin a časopisů, kina,
2. sport, příroda, cestování,
3. manuální činnosti, jako jsou různé řemeslné práce, „kutění“, šití a pletení, zahrádkářství. (Čáp, 1990, s.68)

První dvě formy kompenzují množstvím a vzrušením monotónii práce i mimopracovních povinností; třetí forma vyvažuje jednotvárnost nevýrobních prací i atomizovanou práci průmyslových dělníků, při níž jednotlivec zpravidla nevytváří ucelený výrobek, i množství prací v nevýrobní sféře, které nedávají uspokojení z viditelného produktu. (Čáp, 1990, s.68)

V současnosti aktivity volného času stále častěji překračují hranice tradičního vymezení výchovy a vzdělávání dětí a mládeže a vstupují do dalších oblastí jejich života. Významná je v tomto směru zvláště sféra zdravotní a sociální, kde jde o děti a mladé lidi trpící různými formami znevýhodnění. Aktivity a zařízení volného času vycházejí i zde ze svých zásad (dobrovolnosti účasti, různorodost obsahového působení, demokratický přístup pro každého, spoluúčast apod.). Svoje působení však přizpůsobují podmínkám, zejména stavu a možnostem účastníků aktivit a terapeutickým postupům. Zvláštní místo v jejich působení proto nachází relaxace a emocionální vyžití, kompenzace tělesných nebo psychických nedostatků a zejména zvyšování důvěry ve vlastní síly, které napomáhají ke zdravotní a sociální rehabilitaci a k návratu do normálního života. (Hofbauer, 2004, s.95)

Jednou z cest, kterou sociální a výchovné působení překračuje možnosti školy i zařízení volného času, je tzv. streetwork. Jedná se o sociální působení mezi mladými rizikovými jedinci a jejich skupinami v přirozeném prostředí

a podmínkách jejich života. Streetwork má přispívat k boji proti drogám, bezdomovectví, prostituci a kriminalitě mládeže. Účinnou prevencí těchto problémů je výchovné zhodnocování volného času mladými lidmi i jejich okolím.

Sdružování dětí a mládeže

Jiným významným způsobem realizace volného času dětí a mládeže je jejich sdružování. Od poloviny 19. století se rychle rozvíjelo a v přímé závislosti na celkové orientaci společnosti buď nacházelo podporu, nebo byl jeho vývoj přerušován a to dočasně i dlouhodobě. Zásadní změny byly převážně ve druhé polovině 20. století. Základem sdružování dětí a mládeže je dobrovolné rozhodnutí do sdružení vstoupit a účastnit se společných aktivit, přijmout hodnotovou orientaci, zásady a cíle, své znalosti a dovednosti využívat nejen ve svůj prospěch, ale také ve prospěch sdružení, ostatních vrstevníků či prostředí. Člen sdružení rozvíjí svojí osobnost, sociální vztahy a osvojuje si hodnoty.

Vymezení přiměřeně náročných požadavků, závazných mechanismů i tradičních rituálů umožňuje probouzet a uspokojovat zájmy členů a současně klást na ně požadavky. Dobrovolná účast rozšiřuje prostor a možnosti života dítěte a mladého člověka, naplňuje ho novými zážitky a zkušenostmi, spojuje realizaci individuálních potřeb a zájmů s účastí na společné činnosti. (Hofbauer, 2004, s.98)

První a často jedinou formou dobrovolného sdružování je neformální vrstevnická skupina (peer group). Jsou to mladí lidé blízkého věku a podobných zájmů, často stejného pohlaví a sociálního statusu. Nejprve vznikají v místě bydliště, postupně se jejich dosah působení zvětšuje. Tyto skupiny jsou výrazem potřeby člověka navazovat neformální mezilidské kontakty.

Příslušnost k takovéto skupině poskytuje zázemí a ochranu, kompenzuje jejich sociální a citovou deprivaci, vytváření sociálních vztahů a pocitu bezpečnosti má pro jejich členy někdy stejný význam jako obsah činnosti. Pomáhá překonávat sociální izolaci a přispívá k jejich socializaci a k osvojování pozitivních hodnot. V některých případech však působí opačným směrem. Důsledkem se tak stává antisociální a delikventní chování (bandy, gangy). (Hofbauer, 2004, s.99)

Vývoj formálně organizovaných sdružení dětí a mládeže

První tělovýchovnou organizací na našem území byl Sokol, který vznikl v roce 1862, první turistický spolek v Krásné Lípě v severních Čechách v roce 1885. Pro druhou polovinu 20. století byl charakteristický rozmach sdružení samých dětí a mladých lidí. Sdružení se rozšiřovala zvláště po druhé světové válce, obnovila se sdružení tradiční a vznikaly i nové typy. Objevila se tendence ke stagnaci až poklesu počtu členů sdružení, která byla způsobena individualizací volnočasových aktivit dětí a mládeže a novými způsoby jeho realizace, zejména rozmachem médií a využívání počítačů.

Společenský vývoj v českých zemích měl podstatný vliv na sdružování dětí a mládeže. Do začátku první světové války vznikala sdružení zabývající se tělovýchovou a sociálními potřebami a požadavky pro dospělé a mladé lidi, jako organizace vyloženě zaměřená na děti a mládež vznikl skauting. Některá sdružení se po vzniku samostatného Československa uplatnila jako součást mezinárodních struktur (skauting, YMCA). S mezinárodním děním byly spjaty i socialistické a komunistické organizace dětí a mládeže. V letech nacistické okupace (1939-1945) všechna sdružení zanikla, některá z nich pokračovala v ilegální a odbojové činnosti. V roce 1945 byly obnoveny organizace zaniklé za okupace, ale vznikaly i nová sdružení.

Únor 1948 vyvolal přechod od modelu plurativního k monopolnímu. (Hofbauer, 2004, s.102-103) Již od druhé poloviny padesátých let se objevily tendence uvolnit strnulost a závaznost tohoto uspořádání a změnit obsahovou a organizační závislost vzniku a činnosti na struktuře školy (oddíl pionýrské organizace tvořily děti z téže třídy). Po Pražském jaru v roce 1968 se v dosavadních organizacích začaly výrazněji respektovat potřeby a zájmy jednotlivců, nově se opět obnovovaly tradiční sdružení dětí a mládeže nebo vznikaly nové typy. Období normalizace tento vývoj nadlouho přerušilo, avšak některé tendence předchozího vývoje se i po té udržely a staly se trvalou součástí sdružování dětí a mládeže. Zachovalo se vytváření věkově smíšených či zájmově zaměřených kolektivů. Rok 1989 se stal počátkem obnovy plurativního uspořádání.

Od počátku devadesátých let 20. století byly i v bývalých socialistických zemích monopolní organizace dětí a mládeže nahrazeny velkým počtem sdružení různého zaměření, organizačních zásad a územního dosahu. Negativní zkušenosti s dříve vyžadovaným formálním členstvím však vedly k podstatnému oslabení jejich členské základny. Sdružení sice nadále zůstávají významným činitelem volnočasového života a utváření osobnosti dětí a mladých lidí, nejsou však již činitelem nejrozšířenějším a dominujícím. (Hofbauer, 2004, s.102)

Oslabení členské základny bylo reakcí na předchozí formalizaci masového členství i na rostoucí individualizaci života, která u části mladé generace oslabovala motivaci pro společnou činnost a veřejně prospěšné zaměření.

Pro řešení společných otázek sdružování našich dětí a mládeže, jejich vztahů ke státní správě a reprezentaci v zahraničí vznikly dvě hlavní střešové organizace nestátních, neziskových sdružení dětí a mládeže: Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) a Kruh sdružení dětí a mládeže ČR. První z nich v roce 2003 sdružovala 73 členských organizací celostátního i lokálního dosahu s 193 tisíci členů včetně největších sdružení Junáka a Pionýra. (Hofbauer, 2004, s. 104)

Základní typy sdružení dětí a mládeže

Sdružení dětí a mládeže se člení podle různých hledisek: (podle Hofbauera)

- celková orientace – základní zaměření na cíle politické, náboženské, výchovné, hlavní funkce vzhledem k členům i společnosti: převážně výchovná nebo vzdělávací, oddech a zábava, sociální a zdravotní prevence, náprava negativních jevů
- obsah činnosti – podle šíře: všestranný nebo zaměřený na některou zájmovou stránku
- složení členstva – podle věku (děti, dospívající mládež, dospělí, bez omezení věku) nebo podle sociální či profesní příslušnosti
- vnitřní uspořádání – vztah sdružení ke svým členům může být demokratický a participační nebo autoritativní a podřizující, podle míry institucionalizace může být vnitřní uspořádání od volně

strukturovaného, otevřeného klubu mládeže po sdružení s ucelenou organizační výstavbou a celostátními řídicími orgány

- reálný nebo předpokládaný vliv na děti a mládež – vytvářet širokou členskou základnu nebo působit i mezi nečleny s cílem obsáhnout výraznou většinu populace příslušné generace (masovost) nebo naopak vytvářet úzkou členskou základnu a členství vymezovat náročnými požadavky
- vymezení vzhledem k dalším institucím společnosti – podle vztahu sdružení ke škole (plná obsahová a organizační nezávislost až obsahová a organizační podřízenost škole), podle vztahu ke státním orgánům (od neutrálního a nezajímajícího se až po aktivní případně i kritickou spolupráci s nimi)

Sdružení všestranného obsahu se základním posláním výchovy k občanství

Nejpočetnějším sdružením je v současnosti Junák, který je součástí světového skautského hnutí, jehož zakladatelem v roce 1907 byl sir Robert Baden-Powell.

U nás toto hnutí založil Antonín Benjamin Svojsík v roce 1914 a z jeho iniciativy bylo nazváno Junák – český skaut. Organizace prodělávala složitý vývoj ovlivňovaný politickými událostmi. (Pávková, 1999, s. 150) Byl několikrát přerušena zásadními společenskými změnami, kdy musel svoji činnost ukončit nebo v ní pokračovat v ilegalitě (v letech 1939-1945, 1949-1968, 1970-1989).

Posláním Junáka je působení mezi dětmi, mládeží i dospělými a vedení je k duchovní, mravní a tělesné zdatnosti a připravenosti plnit povinnosti k sobě, bližnímu, společnosti, vlasti, přátelství mezi národy. Klade důraz na pobyt v přírodě, na výchovu praktických dovedností, družnosti a sebekázně. Základní strukturou je družina vedená rádcem (o něco starším, než jsou členové družiny).

Druhým největším sdružením dětí a mládeže je Pionýr. Tato organizace vznikla po druhé světové válce podle vzoru organizace sovětských dětí a mládeže a navazovala na předválečné levicové organizace dětí a mládeže. Mezi hlavní rysy patřila jednotnost a masovost. Současný Pionýr se vymezuje jako hnutí demokratické, nezávislé na politických stranách, hnutích a ideologiích, otevřený, všestranně působící na výchově aktivního občana země.

Sdružení zájmová

Vycházejí z individuálního zájmu člověka zabývat se ve volném čase aktivitami, které pokládá za významné. Nejčastěji se jedná o sporty, poznávání a ochranu přírody, uměleckou tvořivost, společenskovední aktivity, techniku, osvojování cizích jazyků a poznávání cizích zemí.

Nejširší členskou základnu a tradici vytvořila tělovýchovná sdružení dospělých (např. Sokol), která začala zakládat složky dorostu a žactva.

Postupným vývojem k tomu přistupovala sdružení sportovní a turistická. Jiná sdružení byla spjata s pobytem v přírodě a zálesáckou činností (Sdružení přátel J. Foglara navazující na tradice klubů Rychlých šípů, asociace turistických oddílů mládeže ČR – ATOM, Zálesák, Liga lesní moudrosti, apod.) V oblasti umělecké tvořivosti je u nás sdružování spjata zejména s rozvíjením tradic lidového umění (Folklorní sdružení). Mezi sdružení poznávání a ochrany přírody a ekologických aktivit patří např. sdružení Duha či ČSOP (Český svaz ochránců přírody). Asociace pro mládež, vědu a techniku – AMAVET – sdružení technických činností rozvíjí jak aktivity rukodělné (modelářství), tak stále častěji využívá média a počítačovou techniku. Dále působí sdružení, která rozvíjí společenskovední aktivity.

Sdružení veřejně prospěšná

Základním posláním veřejně prospěšných sdružení je překračovat hranici individuálních zájmů a působit ve prospěch ostatních lidí, popřípadě napomáhat ochraně a zlepšení stavu přírody.

Také tato sdružení jsou programově a obsahově rozrůzněná. Někdy jsou spjata se sdruženími dospělých, v nichž vytvářejí složky mladých členů, ty se stávají zdrojem a rezervou jejich budoucího členstva a početně se vyrovnávají některým samostatným sdružením dětí a mladých lidí. (Hofbauer, 2004, s. 110) Např. sdružení hasičů, mládež Českého červeného kříže.

Sdružení odborů a politických stran

Tato sdružení vznikala a rozvíjela se od 19. století. Mezi mladou generací působila nepřímo, jako hnutí a organizace dospělých, kteří usilovali o to zlepšit její postavení ve společnosti. Působila však také bezprostředně jako sdružení mladých členů odborů nebo politických stran usilujících o řešení pracovních a ekonomických, právních nebo vzdělávacích problémů mládeže a dětí. (Hofbauer, 2004, s.110)

Tento typ sdružování od svého vzniku dlouho s úspěchem usiloval o nejširší členskou základnu, v současnosti se však projevuje pokles zájmu o členství, což je podmíněno zejména reakcí na předchozí formální masové sdružování

dospělých a mladých občanů, ale i individualizací života a oslabováním ideologických zřetelů.

Sdružení orientovaná nábožensky

Od 19. století působí mezi dětmi a mládeží také sdružení, která byla vytvořena z podnětu církví a náboženských společností. Počet jejich mladých členů klesá. To souvisí s tím, že se příslušnost k církvím stává čím dál větší měrou formální a vztah mládeže k církvi slábne. V současnosti patří k nejstaršímu a nejrozšířenějšímu sdružení dětí a mládeže tohoto zaměření YMCA a obdoba pro děvčata YWCA (obojí součástí světového hnutí).

Zájmovou činnost spojují s nábožensky motivovaným výchovným působením. Velkou pozornost věnují práci mezi rodiči včetně jejich společných aktivit s dětmi. (Hofbauer, 2004, s. 112)

Praktická část

Metodika

Terénní sběr dat

Terénní sběr dat leží mezi fázemi teoretické přípravy, operacionalizace a fázemi analýzy dat, prezentace výsledků z výzkumu. Je to velice rozsáhlá a náročná fáze výzkumu zahrnující přípravu výzkumných instrumentů, jejich ladění a přizpůsobení podmínkám sběru dat v terénu. Vyžaduje často úpravu projektu podle zjištěných předběžných výsledků, zpřesnění měřících postupů, změnu ukazatelů a znaků i korektury výběrového postupu.

Hlavní techniky sběru dat

- Pozorování
- Rozhovor
- Dotazníkové šetření
- Studium dokumentů

Sekundární analýza

Zdroje dat pro sekundární analýzu

- Archivní data
- Oficiální statistická data
- Databanky statistických údajů
- Datové publikace z výzkumů
- Datové soubory z výzkumů na počítači

Výhody sekundární analýzy

- Šetří čas, peníze
- Méně zasahuje do soukromí
- Je snazší provádět srovnávací analýzy

Nevýhody

- Nedostupnost některých dat, nemožnost je dodatečně doplnit
- Původní data mohou obsahovat chyby, které výzkumník není schopen odhalit

Popis činností organizace

Úřad městské části Praha 12

Úřad městské části Praha 12 je orgán městské části, který realizuje její úkoly dané právními předpisy, a to na úseku samostatné působnosti podle rozhodnutí Zastupitelstva městské části Praha 12 a Rady městské části Praha 12, na úseku přenesené působnosti podle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění, a podle zvláštních zákonů. Úřad zároveň zajišťuje úkoly, které městské části plynou z jejího postavení právnické osoby. Zajišťuje dále po stránce organizační, technické a administrativní činnost zastupitelstva, rady, výborů zastupitelstva, komisí rady a dalších orgánů městské části a vyřizuje konkrétní záležitosti spadající do jeho působnosti.

Důvod a způsob založení úřadu, podmínky a principy, za nichž provozuje svou činnost vychází ze zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a z městské vyhlášky [Statut hlavního města Prahy](http://www.praha12.cz/). (<http://www.praha12.cz/>)

Úřad městské části Praha 12 pořádá každé září Veletrh sociálních služeb a volnočasových aktivit. K této příležitosti vydává brožuru, kde se lze seznámit se službami a aktivitami na Praze 12 a najít zde kontaktní čísla a adresy. Již pátým rokem pořádá také sportovní den mateřských škol Prahy 12, kde děti soutěží v různých sportovních disciplínách (hod, skok, běh, apod.).

Skautské středisko

Junák - svaz skautů a skautek ČR je dobrovolné, nezávislé a nepolitické sdružení ve smyslu zákona 83/90 Sb. sdružující své členy a členky bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení, rasy nebo jiných rozdílů. (<http://www.skaut.cz/>) Posláním Junáka je podporovat rozvoj osobnosti dětí a mladých lidí, jejich duchovních, mravních, intelektuálních, sociálních a tělesných schopností, aby byli po celý život připraveni plnit povinnosti k sobě samým, bližním, vlasti, přírodě a celému lidskému společenství.

O program se stará několik tisíc dobrovolných vedoucích a činovníků.

Chce vychovávat zdatné, všestranně rozvinuté a vnímavé lidi s úctou k tradičním hodnotám a mravním zásadám v souladu s principy a metodami stanovenými zakladatelem skautského hnutí a zakladatelem českého skautingu (viz. literární rešerše).

Jedním ze základních prvků skautské výchovy je družinový systém. Družinu vede starší a zkušenější chlapec nebo dívka tzv. družinový rádce. Družiny tvoří dohromady oddíl (základní výchovná jednotka). Vedoucí oddílu, jeho zástupce a rádcové družin tvoří oddílovou radu, která zajišťuje chod oddílu.

Základní organizační jednotkou Junáka je středisko, které sdružuje oddíly a zodpovídá za ně. Středisko poskytuje oddílům právní záštitu, finanční a další zázemí nutné pro správný chod oddílů. Činnost každého střediska zajišťuje středisková rada. Na regionálních úrovních pracují krajské a okresní rady Junáka, které jsou voleny na tři roky krajským či okresním sněmem. Vrcholným orgánem je Valný sněm a Náčelnictvo, výkonným orgánem pak Výkonná rada v čele se starostou.

Základní škola

Základní škola Písnická je otevřena od roku 1980. Je to dvoupodlažní sídlištní škola střední velikosti, která se rozprostírá v klidném a bezpečném prostředí s dobrou dopravní dostupností. V současné době probíhá výuka ve dvou budovách. V hlavní budově je část pronajata státnímu Gymnáziu Písnická. (<http://www.zspisnicka.cz/>) Základní škola je Fakultní školou Pedagogické fakulty UK v Praze.

V areálu školy se nachází víceúčelové sportovní hřiště, tělocvičny, gymnastický sál, školní žákovská knihovna, keramická dílna apod. Škola sází na klasickou strukturu vyučování a snaží se zajistit všestranný harmonický rozvoj žáků. Snahou je usilování o propojení teorie s praxí. Pro žáky je připraven systém volitelných, nepovinných a zájmových předmětů a kroužků. Rodiče i žáci mají možnost konzultace s psychologem školy, výchovným poradcem či metodikem prevence sociálních patologií.

Škola vlastní budovu v Krhanické ulici, která je určena pouze pro 1. a 2. ročníky, odpoledne pak pro školní družiny.

Škola nabízí široké spektrum mimoškolních aktivit:

- Školy v přírodě a letní kurzy (např. vodácký)
- Zimní lyžařské a snowboardové kurzy
- Jazykové zájezdy do Anglie
- Přípravní kurzy k přijímacímu řízení na střední školy
- Klub mladých diváků, Klub mladých čtenářů
- Vydávání školního časopisu
- Výuka plavání pro 3. a 4. třídy
- Hudební a dramatický kroužek
- Pěvecký soubor KAMÝneK
- Kroužek šití a dovedných rukou
- Keramika
- Pohybové hry
- Český jazyk pro děti se specifickými poruchami učení

- Školní turnaje a meziškolní soutěže (stolní tenis, florbal, fotbal, vybíjená, přehazovaná)
- Sportovní den mateřských škol Prahy 12
- Soutěže k Mezinárodnímu dni dětí

Popis způsobu a využití financování

Úřad městské části Praha 12

Úřad městské části Praha 12 vypisuje granty v oblasti volného času v hodnotě 400 000 Kč na projekty, které mohou předložit organizace na Praze 12 (viz. příloha č.IV.). Financování je formou darovací smlouvy, ve které je přesně vymezené na co lze peníze použít. Největší částky plynou na sociální služby, pronájmy, údržbu a materiální zabezpečení. Úřad městské části zastává filozofii nejlépe vyhovět všem alespoň malou částkou. V rozhodování o přidělení grantu rozhoduje mimo jiné předmět žádosti (městská část nepřispívá na „nadstandardní vybavení“, příspěvek se orientuje spíše na provoz organizace, nikoli na mzdy), zkušenosti s organizací v minulosti (případné nedostatky při kontrole jsou negativné zkušenosti) či případná spolupráce s městskou částí Praha 12.

Skautské středisko

34. středisko Ostříž patří do Junáka – svazu skautů a skautek ČR. Má tři, dalo by se říci stálé, zdroje financí. Jeden zdroj tvoří příspěvky od členské základny a účastnické poplatky. Velikost členských příspěvků odsouhlasí valný sněm Junáka na 3 roky. Členské příspěvky jsou rozděleny mezi ústřední orgány, činnost pražské rady Junáka, činnost okresní rady Junáka a činnost střediska (základní organizační jednotka). Druhým zdrojem financí je Magistrát hlavního města Prahy, který vypisuje každoročně granty na celoroční činnost organizací pracujících s dětmi. K dostání grantu je třeba zpracovat projekt (viz. Příloha č. VI), kde je třeba rozepsat předpokládané akce a položky, na které je grant žádán. Grant Magistrátu hlavního města Prahy je úzce účelově

vázaný a nelze ho využít na nic jiného, než k čemu byl vydán. 34. středisko Ostříž využívá granty Magistrátu hl. města Prahy na:

- Doprava účastníků na tábor tam a zpět
- Doprava + ubytování na víkendové akce
- Režijní náklady pro provoz a údržbu kluboven
- Akce pořádané pro veřejnost

Třetím zdrojem financí je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), které přispívá na Ústředí Junáka globální částkou na činnost Junáka, jako organizace pracující s dětmi. Ústřední orgány rozdělují částku na jednotlivé kapitoly:

- Vzdělávací akce
- Mzdy
- Administrativa
- Tzv. dítětodny (příspěvek na tábor 18 Kč na dítě a den)
- A jiné

Dále může středisko jako zdroj financí využívat sponzory či dary

Základní škola

U ZŠ Písnická vznikl Klub přátel základní školy (KPZŠ), spolupráce s jeho výborem je na vynikající úrovni. Finančními částkami přispívá na školy v přírodě, lyžařské kursy či na prostředky na nákup odměn žákům (dětský den, soutěže,...) ZŠ Písnická hradí výuku plavání pro žáky 3. a 4. tříd. Dále škola zajišťuje několik zájmových kroužků a nepovinných předmětů (viz příloha č. V). Většinu kroužků zajišťují lektori školy, kroužky, kde je třeba odbornějšího vedení zajišťují lektori externí. Cena kroužků se v průměru pohybuje okolo 600 Kč za 1 x 45 minut týdně během školního roku. Některé kroužky provozuje škola zadarmo a lektori těchto kroužků jsou placeni prémie k pracovnímu závazku nebo to mají jako povinnost k pracovnímu závazku.

Diskuse

Na Praze 12 je velké množství způsobů a možností, jak trávit volný čas. Tato práce zdaleka neobsahuje všechny možnosti způsobu trávení volného času, jelikož to nedovoluje její obsáhlost.

Organizace se snaží využívat finance na základě vypracovaných projektů od úřadu městské části Praha 12, od Magistrátu hlavního města Prahy či MŠMT. Snahou úřadu městské části Praha 12 je přispět na projekty každému nějakou částkou, přičemž záleží na zkušenostech s organizací v minulosti a na případné spolupráci organizace s Prahou 12. Finance na projekty volného času získává městská část Praha 12 z provozu automatů.

Co se týče 34. střediska Ostříž, jeho financování hodně záleží na Ústředí Junáka, jak rozdělí své finance a granty od MŠMT a Magistrátu hl. města Prahy. V Loňském roce dostalo 34. středisko 40 000 Kč na dopravu na tábory a zpět a na dopravu + ubytování během roku, na akce pořádané pro veřejnost pouhé 3 000 Kč.

Na Praze 12 je devět základních škol a každá nabízí množství kroužků a nepovinných předmětů. Pro tuto práci jsem vybrala základní školu Písnická, která se snaží nabízet, a to nejen pro své žáky, široký výběr kroužků a nepovinných předmětů. Jejich cena je v dnešní době spíše symbolická, pohybuje se kolem 600 Kč v průměru za školní rok. Kroužky se snaží pokrýt vlastními lektory, na specializovanější mají pak externí lektory. Důležitá je výborná spolupráce s Klubem přátel základní školy, který se snaží přispívat na sice školní aktivity, ale spíše „volnočasového“ charakteru.

Lze říci, že všechny organizace se snaží využívat různé formy financování, každá s různou mírou úspěšnosti.

Závěr

Volný čas dětí a mládeže je důležitou součástí lidského života. Děti jsou budoucností lidského pokolení, proto by nám mělo záležet na jejich správném vývoji a to jak fyzickém, tak i psychickém, na uspokojování jejich potřeb a přání. Správné trávení volného času zabraňuje dětem dostat se do „nesprávné party“ a propadnout negativním výdobytkům společnosti a ocitnout se tak na jejím okraji. Měli bychom se proto zamyslet nad financováním volného času. Hodně záleží na prostředcích rodičů, kteří jsou pro své dítě hlavním zdrojem financí pro volný čas. Vstříc jim vycházejí školy, které se snaží nabízet velké množství kroužků pro děti za poměrně nízké ceny. I jiné organizace se snaží postarat o volný čas dětí a mládeže, finance jdou ale spíš na provoz těchto organizací a na režijní náklady. Tato bakalářská práce měla zmapovat způsoby trávení volného času dětí a mládeže na Praze 12 a využití financí. Na Praze 12 je velké množství způsobů a možností trávení volného času, na kterém se podílí jak základní školy, domov dětí a mládeže, úřad městské části Praha 12 i jiné organizace.

Seznam literatury

ČÁP, Jan. *Psychologie mnohostranného vývoje člověka*. Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1990 ISBN 80-04-22 967-0

ČÁP, Jan. *Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy*. ISV-nakladatelství, Praha 1996 ISBN 80-85866-15-3

HOFBAUER, Břetislav. *Děti, mládež a volný čas*. Portál, Praha 2004 ISBN 80-7178-927-5

NAESS, Arne. *Ekologie, pospolitost a životní styl*. Přel.J.Hrubý. ABIES – vydavateľ'stvo Lesoochranárskeho zoskupenia VLK 1993 ISBN 80-88699-09-6

Ecology, Community and Lifestyle

PÁVKOVÁ, J., HÁJEK, B., HOFBAUER, B., HRDLIČKOVÁ, V., PAVLÍKOVÁ, A. *Pedagogika volného času : teorie, praxe a perspektivy mimoškolní výchovy a zařízení volného času*. Portál, Praha 1999 ISBN 80-7178-295-5

webové odkazy:

<http://www.praha12.cz/>

<http://www.skaut.cz/>

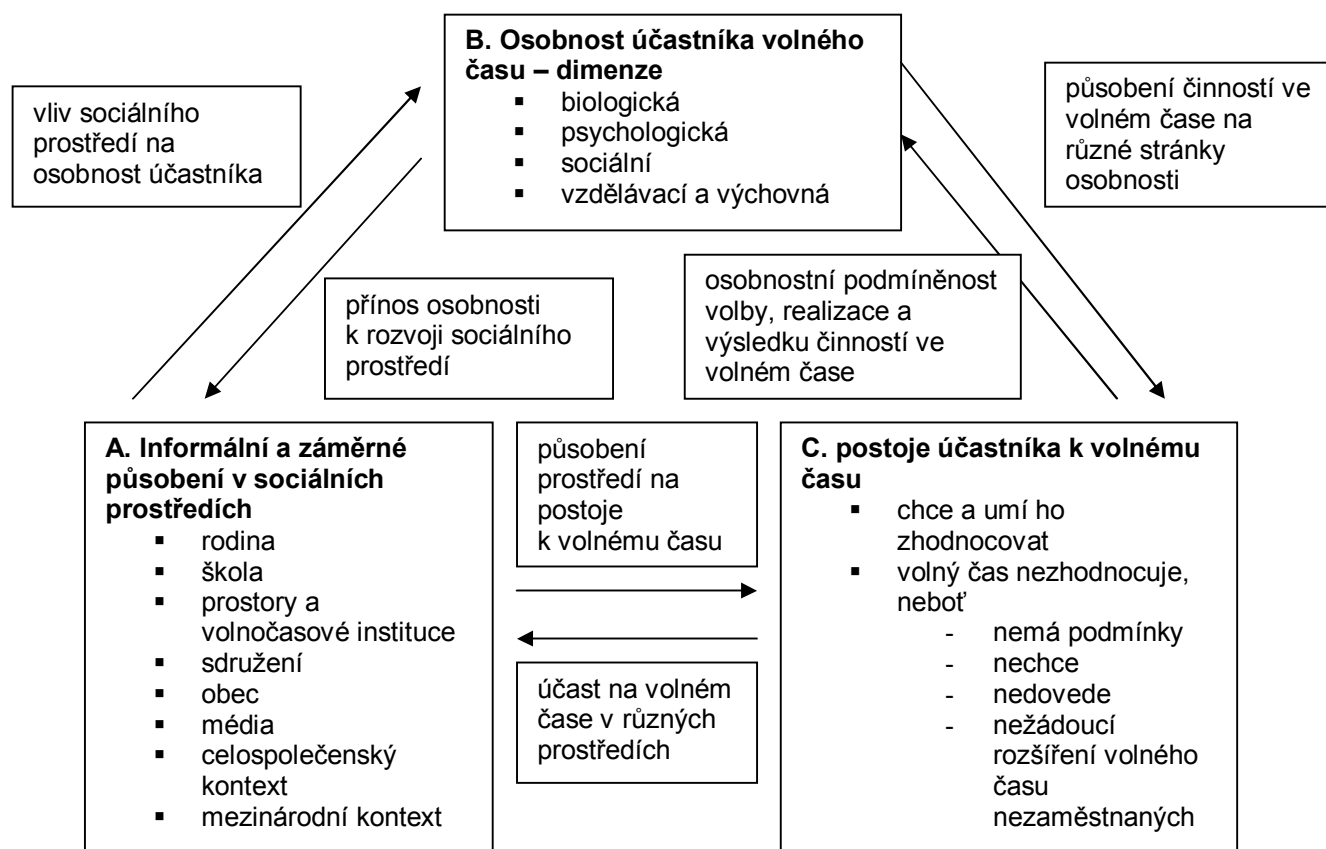
<http://www.zspisnicka.cz/>

Přílohy

Tab.č. I Vývoj času života

Celkový čas života	dříve (kolem roku 1800)	včera (osmdesátá léta 20.století)	dnes (devadesátá léta 20.století)	zítra (kolem roku 2010)	poměr mezi roky 1800 a 2010
roků	50,2	69,6	76,5	78,8	1,57
= dní	16333	25417	27917	28750	1,57
= hodin	440 tisíc	610 tisíc	670 tisíc	690 tisíc	1,57
= %	100%	100%	100%	100%	-
z toho čas v hodinách					
biologické potřeby	188 tisíc = 41%	255 tisíc = 42%	270 tisíc = 40%	290 tisíc = 42%	1,61 1,02
práce, povolání	150 tisíc = 34%	75 tisíc = 12%	60 tisíc = 9%	40 tisíc = 6%	0,27 0,18
čas k dispozici	110 tisíc = 25%	280 tisíc = 46%	340 tisíc = 51%	360 tisíc = 52%	3,27 2,08

tab. č. II Podstatné rysy a souvislosti systému volného času

tab.č. III – Rozvoj soutěží žáků základních a středních škol

	Školní rok 1995-1996 (údaje v tisících)	Školní rok 2001 – 2002 (údaje v tisících)
olympiáda chemická	7,5	6,3
olympiáda biologická	13,3	14,6
olympiáda dějepisná	15,6	25,0
olympiáda v českém jazyce	-	38,0
soutěže v pěti živých jazycích a latině	5,6	43,1

Vážení rodiče a milé děti,

rádi bychom Vám představili **nabídku zájmových kroužků a nepovinných předmětů** pro školní rok 2006/2007. Vybraný kroužek bude v případě dostatečného zájmu (minimálně osm dětí!) probíhat od října 2006 1x týdně přímo v naší škole. Pokud není uvedeno jinak, lekce trvá 45 min. Den a čas konání kroužku bude určen během září. Lektory i cenu za kroužek (na jedno pololetí) uvádíme zatím pouze orientačně. Kroužky samozřejmě mohou navštěvovat i děti, které nejsou žákem naší školy.

} <

P Ř I H L Á Š K A

Jméno a příjmení dítěte: Třída:

☐ <i>Anglický jazyk pro nejmenší</i>
pro žáky 1. až 2. ročníku - Mgr. D. Fáberová, V. Šáralová – 1000,- + učebnice (2 x 45 min týdně)	
☐ <i>Francouzský jazyk</i>
Mgr. J. Holesová - 1000,- + učebnice	
☐ <i>Výuka počítačů</i>
M. Janochová, Mgr. D. Kohout, Mgr. M. Strakoš – 350 až 600,-	
☐ <i>Přípravný kurz k přijímacím zkouškám na SŠ z českého jazyka</i>
pro žáky 9. ročníku - Mgr. J. Holasová – 500,- (od listopadu 2006 do dubna 2007)	
☐ <i>Přípravný kurz k přijímacím zkouškám na SŠ z matematiky</i>
pro žáky 9. ročníku - Mgr. I. Kobylková, Mgr. J. Štokánová – 500,- (od listopadu 2006 do dubna 2007)	
☐ <i>Keramika</i>
M. Janochová – 1100,- (včetně materiálu, 2 x 45 minut týdně)	☐ <i>Výtvarná výchova</i>
externí lektorka – 600,-
☐ <i>Český jazyk pro integrované žáky</i>
Mgr. V. Čemý, Mgr. E. Varšová, Mgr. M. Fialová - zdarma	☐ <i>Šikovné ruce</i>
M. Janochová – 600,-
☐ <i>Matematika pro integrované žáky</i>
Mgr. L. Fuchsová - zdarma	☐ <i>Dramatická výchova</i>
M. Martinková
☐ <i>Anglický jazyk pro integrované žáky</i>
A. Adlerová - zdarma	☐ <i>Bojové sporty a sebeobrana</i>
externí lektor – 600,-
☐ <i>Sborový zpěv</i>
Mgr. H. Ložinská - zdarma	☐ <i>Hip-hop</i>
externí lektorka – 600,-
☐ <i>Hra na kytaru</i>
Mgr. H. Ložinská – 600,-	
☐ <i>Míčové hry</i>
Mgr. H. Ložinská, Mgr. M. Strakoš - zdarma	
☐ <i>Basketbal & florbal</i>
Mgr. D. Kohout – 600,-	
☐ <i>Hra na flétnu</i>
Mgr. L. Benešová – 600,-	
☐ <i>Aerobic</i>
externí lektorka – 600,-	
☐ <i>Jóga</i>
externí lektorka – 600,-	

.....
podpis rodičů
(prosíme o vrácení podepsané přihlášky i v případě,
že o žádný kroužek nebudete mít zájem)

Příloha důvodové zprávy

Výběrové řízení na podporu projektů v oblasti sportu a volného času na území MČ Praha 12 pro rok 2006

číslo	předkládající organizace	název projektu	cíl projektu	potřeba fin. prostředků	celkový rozpočet projektu	požadovaná dotace	poskytnutá dotace v roce 2005	navržená dotace pro rok 2006	poznámky
1.	FOX-klub Praha	„Dlouhodobá tréninková činnost mládež v Rádiovém orientačním běhu.“	zajištění možnosti činnosti klubu	mat. nákl. – nákup služby – najem. cest. nákl., oprava sport. techniky, telefon	70 000,-	40 000,-	0,-	10 000,-	materiálové náklady (účtenka pro provozování ROB)
2.	Judo Club Bulldogs	„Nákup žiněnek pro Judo Club Bulldogs“	zlepšení podmínek tréninku žiněnek – obnovte zápisné	mat. nákl. – nákup žiněnek	73 920,-	40 000,-	15 000,-	10 000,-	materiálové náklady (žiněčky)
3.	Judo Club Bulldogs	„Pronájem tělocvičny pro Judo Club Bulldogs“	zajištění tréninků pro sociálně slabší	energie + nájem	50 520,-	35 000,-	15 000,-	15 000,-	služby (nájemné)
4.	SK Modřany	„Oprava studně a úprava na stříkání“	výšší služba a potřebné úpravy na zavláčení liště	Inv. účtenky prostředky ?????	60 000,-	30 000,-	0,-	0,-	Chybně vyplněný formulář, chybí většina příloh
5.	TJ Tofčín	„Letní fotbalové soustředění“	uspořádání letního soustředění pro děti	služby – ubytování + stravování, doprava na soustředění	172 000,-	50 000,-	10 000,-	10 000,-	cestovní náklady (doprava na soustředění)
6.	TJ Pedagog Modřany	„Podpora provozního zajištění činnosti“	zajištění možností docházky soc. slabší	nájemné	80 000,-	20 000,-	10 000,-	10 000,-	služby (nájemné)
7.	TJ Sokol Modřany	„Rekonstrukce sociálních zařízení, navázání na projekt Renovace přizemí“	pokrácování rekonstrukce sušerému – sociálního zařízení	mat. náklady – kluzky, unyvadlo, služby – instalační, zednické a malířské	20 700,-	20 700,-	20 000,-	20 000,-	materiálové náklady (kluzky, unyvadlo) služby (instalažerské, zednické a malířské)
8.	TJ Sokol Modřany	„Renovace dřevěného obložení v síle sokolovny“	oprava obložení v síle sokolovny	mat. náklady – palubky, služby, montáž	35 000,-	35 000,-	0,-	0,-	
9.	TJ Sokol Modřany	„Doplnění veřejnosti přístupného sportovního náčiní v síle sokolovny“	vybavení Sokolovny sportovním nářadím	mat. nákl. – žebříky, švédská bedna, desky na kóče na basketbal	30 746,-	30 746,-	10 000,-	0,-	
10.	TJ Sokol Modřany	„Doplnění vybavení oddělu výstrannosti“	vybavení Sokolovny sportovním nářadím	mat. nákl. – doskočiště, povlaky na žiněčky	33 380,-	33 380,-	0,-	0,-	
11.	TJ Sokol Modřany	„Doplnění vybavení oddělu volejbalu“	vybavení oddělu sportovním nářadím	mat. nákl. – míče, síť, šroty	27 000,-	27 000,-	0,-	0,-	

číslo	předkládající organizace	název projektu	cíl projektu	použití fin. prostředků	celkový rozpočet projektu	požadovaná dotace	poskytnutá dotace v roce 2005	navržená dotace pro rok 2006	poznámky
12.	TJ Sokol Modřany	"Letní soustředění mládeže"	realizace letního soustředění oddílu volejbalu	Oprava, údržba (???) Náklady na pobyt???	30 000,-	30 000,-	0,-	0,-	chybné vyplnění ekonomická část
13.	TJ Spartak Modřany - oddíl kanoistiky	"Zajištění činnosti oddílu kanoistiky"	doplnění sportovního vybavení, zajištění provozu lodnice, oprava na závody pro oddíl kanoistiky	materiál: nákl. - loď, péřla, souprava oboušání na závody, energie, cest. nákl. doprava na závody	69 500,-	40 000,-	15 000,-	10 000,-	materiálové náklady (loď, péřla)
14.	TJ Spartak Modřany - jachetní oddíl	"Letní soustředění jachetního oddílu"	uspořádání letního soustředění v rámci seriálu závodů Vlnský rybník	materiál - loď, oprava údržba, cest. nákl. - dopravní bodi a osob	166 000,-	53 000,-	15 000,-	10 000,-	investiční náklady (loď)
15.	TJ Spartak Modřany - tenisový oddíl	"Rekonstrukce oplocení"	oprava oplocení areálu - zabezpečení majetku před vstupem nepovolených osobám	materiálové nákl. - barvy, píctivo, sloupky	50 000,-	25 000,-	10 000,-	5 000,-	materiálové náklady (barvy, píctivo, sloupky)
16.	TJ Spartak Modřany - oddíl volejbalu	"Příspěvek na pořízení sportovního vybavení"	doplnění sportovního vybavení	mater. náklady - měče, síť	9 240,-	9 240,-	10 000,-	9 000,-	materiálové náklady (měče, síť)
17.	TJ Spartak Modřany - oddíl Národní házené	"Nájemné sokolovna"	zajištění nezvyšování příspěvku získáním dotace na pronájem	služby - nájemné	48 000,-	24 000,-	10 000,-	10 000,-	služby (nájemné)
18.	TJ Spartak Modřany - oddíl Národní házené	"Zajištění soustředění"	uspořádání letního soustředění pro děti a mládež	služby - ubytování a stravování, pronájem mezikl, cestovní nákl.	66 000,-	34 500,-	5 000,-	0,-	
19.	TJ Slavoj	"Příspěvek na letní výcvikové tábory mládeže"	zajištění mužské cen i pro sociálně slabší	služby - ubytování, stravování, nájemné	340 000,-	20 000,-	10 000,-	10 000,-	služby (nájemné, ubytování)
20.	TJ Slavoj	"Příspěvek na materiální zabezpečení tréninkového procesu"	obnova sportovního vybavení	materiál - míčky, síťky	30 000,-	10 000,-	3 000,-	3 000,-	materiálové náklady (míčky, síťky)
21.	JK Dell Praha	"Zajištění závodní činnosti"	zajištění závodní činnosti	mater. nákl. - sport. vybavení, služby - ubytování, startovní, doprava koně	83 460,-	50 000,-	0,-	10 000,-	služby (doprava koně na závody)
22.	TJ Tempo Praha	"Kontinuita provozu Jezdeckého oddílu TJ Tempo Praha v Písnici"	zajištění provozu jezdeckého oddílu	materiál: nákl. - krmivo a selsivo	707 500,-	60 000,-	20 000,-	25 000,-	materiálové náklady (krmivo, selsivo)

číslo	předkládající organizace	název projektu	cíl projektu	prospěšnost	užití fin. prostředků	celkový rozpočet projektu	požadovaná dotace	poskytnutá dotace v roce 2005	navržená dotace pro rok 2006	poznámky
23.	Jezdecký klub Cholutvice	„Podpora činnosti jezdeckého klubu Cholutvice“	zajištění podmínek pro rozšíření činnosti a provozu		mater. nákl. - krmecí, selsivo, skokový materiál	303 000,-	53 000,-	15 000,-	0,-	
24.	Sportovní klub Jižní Město	„Otevřené rekreační sportovní soutěže pro kolektivní dětských organizací a neorganizovanou mládež – v softbalu, plážové vybíjecí, futsale a florbalu“	zajištění sportovních turnajů		mater. nákl. – kanc. potřeby, ceny, tisk diplomů, občerstvení, služby – pronájem sportovních, posílení, telefon, OON - rozhodčí	22 000,-	6 000,-	0,-	0,-	
25.	Sportovní klub Jižní Město	„Sportovní a jiné rekreační sportovní aktivity pro rodinné týmy“	zajištění 10 soutěžních akcí pro rodinné týmy – šachy, foosbal, šipky, stolní tenis, orient. závod		mater. nákl. – kanc. potřeby, drobný společ. materiál, ceny, doplnění šástrníčky	28 000,-	14 000,-	0,-	0,-	
26.	Sportovní klub Jižní Město	„Rozšíření nabídky aktivit ve spolupráci s KC Angel – základy sebeobrany“	vytvoreni podmínek pro možnost treninku kurzu sebeobrany v KC Angel		materiálové nákl. – 6 pásov gym. koberec	60 000,-	20 000,-	0,-	10 000,-	materiálové náklady (gymn. koberec)
27.	Sportovní klub Jižní Město	„Pořizování sportovního vybavení oddílu Devango SK Jižní Město v r. 2006“	pořízení sportovního vybavení		mater. nákl. – sportovní vybavení	95 000,-	18 000,-	0,-	0,-	
28.	Prážská školní baseballová liga	„T-ball do škol“	uspořádání turnajů mezi školami, propagace sportu na ZŠ		mater. nákl. – vybavení do škol, ceny, kanc. Pod., služby – nájem, poplatky, www stránky	117 400,-	19 700,-	5 000,-	5 000,-	materiálové náklady (vybavení do škol)
29.	LTC Modřany	„Parkoviště a oplocení areálu LTC“	vybudování 8 parkovacích míst + oplocení areálu		mater. nákl. – pleťivo, sloupky, plastové zadržovací tvárnice, služby, oprava, údržba	350 000,-	220 000,-	0,-	0,-	
30.	TC Tenisová škola Talent	„Organizace tenisových turnajů pro neregistrované děti a mládež od 6 do 17 let – Talent tour 2006“	Popularizace sportu u nejuniorů, uspořádání několika soustředěním během roku ve spolupráci s MŠ a ZŠ		mat. nákl. (ceny, máče, rukavice apod.), služby – najemné, tisk letáčku, oprava, údržba – OON na trenérů??	60 000,-	31 000,-	5 000,-	5 000,-	materiálové náklady (ceny, máče)
31.	Taneční sdružení Betty	„Podpora celoroční mezikolektivní sportovní činnosti“	využití volného času dětí a mládeže formou práce v tanečních souborech		materiál – taneční obuv služby – nájem sálu	231 220,-	40 000,-	20 000,-	20 000,-	služby (nájemné)

číslo	předkládající organizace	název projektu	cíl projektu	použití fin. prostředků	celkový rozpočet projektu	požadovaná dotace	poskytnutá dotace v roce 2005	navržená dotace pro rok 2006	poznámky
32.	Taneční asociace	"Postupová soutěž v tanečním sportu – Cena MČ Praha 12 – Modřany 2006 – 3.ročník"	uspořádání 3.ročníku soutěže v tanečním sportu	mater. nákl. - cen. služby - příprava a úklid sálu, nošení deprevod apod., OON - porota; a odborní pracovníci	63 800,-	45 000,-	20 000,-	10 000,-	mat.cifrové náklady (ceny)
33.	Český tenisový svaz vozičkářů	"Turnaj v tenisu na vozku - Mistrovství ČR"	traditioní turnaj ČR zeřazený do okruhu Český ch. turnajů	mater. nákl. - nář. výplety, propagace služby - ubytování, stravování, pronájemy.	60 000,-	15 000,-	12 000,-	15 000,-	mater. nákl. (nář., výplety, propagace) služby (ubyt. + strav. pronájemy)
34.	Školní sportovní klub při Modřanské ZŠ s RVJ	"Modřanský Tarzan – soutěž v Olympijském šplhu"	zajištění a uspořádání celorepublikové soutěže v olympijském šplhu	mat. nákl. - kanc. pořá., propagace, pláňina, cen. služby - montáž plošiny, poštovné plakety apod., cest. náklady, energie	19 500,-	10 000,-	14 000,-	10 000,-	mat. nákl. (kanc. pořá., propagace, plošina, cen. služby - montáž plošiny, poštovné plakety apod., cest. náklady, energie)
35.	Školní sportovní klub při Modřanské ZŠ s RVJ	"Údržba, rekonstrukce a zajištění provozu skateparku Angelova ul. v roce 2006"	oprava a údržba skateparku s pomocí nářadí, která bo využít, uspořádání závodu, zajištění WC	material - ceny, barvy, šité, šrouby, čepy služby - trubčení WC	21 000,-	15 000,-	10 000,-	12 000,-	služby (mobilní WC)
36.	Školní sportovní klub při Modřanské ZŠ s RVJ	"Olympijská škola k 20. výročí jejího založení"	uspořádání sportovního zápolení pro žáky k 20. výročí školy	material - ceny služby, oprava a údržba, energie	15 500,-	9 000,-	0,-	9 000,-	mat. nákl. (ceny) služby, oprava a údržba, energie
37.	Školní sportovní klub při Modřanské ZŠ s RVJ	"Sportovní turnaje při příležitosti otevření hřiště ANGEL"	jednoduší akce s cílem propagace možnosti využití nového víceúčelového hřiště	material - ceny služby - ozvučení, oprava a údržba, OON	14 000,-	10 500,-	0,-	0,-	
38.	PROTEBE humanitární sdružení	"Integrované aktivity dětí a mládeže"	Integrace sociálně a zdravotně postižených dětí formou volnočasových aktivit - včetně pobytových akcí	služby - stravování, materiál	322 500,-	35 500,-	7 000,-	10 000,-	služby (stravování)
39.	Pražský klub lyžařů	"Podpora provozního zajištění AZ PKL"	semináře pro učitele, cvičitelé a instruktory za účelem udělení akreditace	služby - ubytování, stravování, doprava a jízdenky na vlak, zapůjčení a provoz video techniky	12 000,-	12 000,-	10 000,-	0,-	

číslo	předkládající organizace	název projektu	cíl projektu	použití fin. prostředků	celkový rozpočet projektu	požadovaná dotace	poskytnutá dotace v roce 2005	navržená dotace pro rok 2006	poznámky
40.	František Jabělka	„Podpora zvalnění a opravy prostor užívajících pro činnost subjektů v oblasti volného času“	Opava a zvalnění těborové základny	materiál – velký vojenský strom, dřevo na ohřadu, sportovní vybavení	20 500,-	20 500,-	0,-	0,-	
41.	Junák – svaz skautů a skautek ČR, 5.středisko Modřany	„Dovybavení střediskové loděnice“	obnova sport. vybavení	materiál – loď, plovací vesty, pádla, loční pytle, laminovací soupravy, provazy	105 450,-	105 450,-	10 000,-	10 000,-	mat. nákl. (loď, plov. vesty, pádla, loční pytle, lam. soupravy, provazy)
42.	Junák – svaz skautů a skautek ČR, 5.středisko Modřany	„Sport v klubovně a v tělocvičně při celoroční činnosti“	dovybavení sportovním náčiním pro udržení sportovní nabídky	mat. náklady – sportovní vybavení	49 900,-	49 900,-	10 000,-	10 000,-	materiálové náklady (sportovní vybavení)
43.	Junák – svaz skautů a skautek ČR, 65. skautské středisko Rosomáci Modřany	„Rozšíření a zlepšení činnosti s dětmi a mláďčů, vybavení pro činnost, zlepšení zabezpečení objektu - klubovny“	vytvoření zásevního radionamatérského klubu a zabezpečení klubovny	materiál – počítač, radiostanice, elektrický zabezpečovací systém, techn. stavy, součástky, drobné nářadí, oděv, literaturu, hry, služby - internet	153 800,-	153 800,-	10 000,-	15 000,-	mat. nákl. (počítač, radiostanice, elektr. zabezpečovací systém, techn. stavy, součástky, drobné nářadí, oděv, literaturu)
44.	Kondor – skupina Kořes	„Kořes 2006“	dovybavení skupiny tělocvičny a sport. materiálem	materiál – kajak, stany, kroska, míč, plynový vařič, síť na volejbal, pesanque	40 000,-	40 000,-	0,-	10 000,-	materiál (kajak, stany, kroska, míč, plynový vařič, síť na volejbal, pesanque)
45.	Kondor – skupina Modřanská trojka	„Sřetcha nad hlavou“	Vybavení stany na pobytové akce	materiál – stany	102 000,-	15 000,-	0,-	10 000,-	materiálové náklady (stany)
46.	YMCA - OPEN	„Sportovní aktivity pro mládež – Komsořany skupinové sporty“	zajištění sportovních sobot v Pomořanské a realizace dvou voděčkových táborů	materiál – sportovní vybavení, ceny	127 000,-	35 000,-	10 000,-	5 000,-	materiálové náklady (sportovní vybavení, ceny)
47.	Ekocentrum Podhoubí	„Zájavná činnost pro děti a mládež v Ekocentru Podhoubí“	zajištění provozu pro oddělové činnosti v prostorách Ekocentra	materiál – chovat poř., propagace, energie, služby – nájem, OON, mzdy, cestovní nákl.	132 500,-	47 600,-	10 000,-	15 000,-	mat. nákl. (chovat poř., propagace) energie, služby (nájem)
48.	Proxima Sociale	„Nizkoprahový kontaktní klub KROK“	zabezpečení provozu klubu pro neorganizovanou mládež	materiál, energie, služby	812 957,-	50 000,-	10 000,-	20 000,-	materiálové náklady (energie)

číslo	předkládající organizace	název projektu	cíl projektu	použití fin. prostředků	celkový rozpočet projektu	požadovaná dotace	poskytnutá dotace v roce 2005	navržená dotace pro rok 2006	poznámky
49.	Klub maminek Balánek	„Zajištění provozu a sportovní činnosti nejmenších v KMB“	zajištění provozu klubu	energie, oprava a udržba kyby an topení a parapety	420 000,-	50 000,-	15 000,-	15 000,-	energie
50.	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska – SDH Chotupice	„Orientační běh mladých hasičů Chotupice 2006“	uspořádání závodu pro mladé hasiče z celé Prahy v orientačním běhu	uzlovacíky, stopky, kanc, potřeby, ceny, fiberopty, občerstvení – nápoje, cvičný stan,	11 200,-	7 400,-	4 000,-	7 000,-	materiálové náklady (uzlovacíky, stopky, kanc, pot., ceny, fiberopty)
51.	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska – SDH Chotupice	„Výchova a výcvik kolektivní mladých hasičů v Praze 12 - Chotupicích“	Výchavení klubovny zbrojující a další vybavy potřebné k činnosti kroužku mladých hasičů	mat., nákl – luy přilby, uniformy, kufly, sportovní postřelby, aparatura na produkci budby a videa, zářivkové pomůcky	55 000,-	45 000,-	10 000,-	10 000,-	materiálové náklady (čty, přilby, uniformy, knižky, sportovní potřeby)
52.	ČZS ZO Vinice	„Projekt ČZS ZO Vinice – rekonstrukce akvalitární prostor klubovny“	rekonstruování vnitřních prostor klubovny	oprava, udržba- nové podlahy, elektrifikace, omítky, malby.	85 000,-	31 000,-	0,-	0,-	
CELKEM					6 163 293,-	1 941 916,-	385 000,-	400 000,-	

Hlavní město Praha usnesením Rady HMP č. 0968 ze dne 28. 6. 2005 vyhlašuje

CELOMĚSTSKÉ PROGRAMY PODPORY VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY NA ROK 2006

- 1. Prostory pro činnost**
- 2. Akce ve volném čase**
- 3. Akce pro neorganizované děti a mládež na území hl.m.Prahy**
- 4. Kluby pro mládež**
- 5. Podpora účasti na prezentačních a soutěžních akcích v zahraničí**

Celoměstské programy jsou vyhlášeny k 31. 8. 2005.

Podání žádostí :

Projekty se přijímají ve dvou vyhotoveních v obálce označené „*OMT MHMP – Žádost o grant v oblasti volného času*“ na hlavní podatelně Magistrátu hl. m. Prahy, Praha 1, Mariánské nám.2.

Termín uzávěrky :

19. 10. 2005 do 16,00 hod. - do tohoto data musí být projekty doručeny na uvedenou adresu.

Konzultační středisko ke zpracování projektů:

OMT MHMP – oddělení mládeže, Praha 4, Na Strži 35a, 2. patro, č. dv. 305
Po - Pá 9,00 - 12,00 hod., Po, Út a Čt 13,30 - 15,00 hod., St 13,30 - 17,30 hod.,
nebo dle telefonické dohody.

Kontaktní osoby :

L. Čuta (OS, SVČ, ZUŠ)	tel. 236 005 908,	e-mail : lubos.cuta@cityofprague.cz
R. Patrasová (SVČ)	tel. 236 005 909,	e-mail : radka.patrasova@cityofprague.cz
Mgr. L. Veselá (ZUŠ)	tel. 236 005 903,	e-mail : lenka.vesela@cityofprague.cz
Mgr.L. Jiráčková vedoucí od. mládeže	tel. 236 005 906,	e-mail : libuse.jirackova@cityofprague.cz

Podmínky pro podání žádosti o grant

1. **Projekty se předkládají na příslušných formulářích 1 – 5.** Formuláře včetně podmínek Celoměstských programů jsou k dispozici na OMT MHMP - oddělení mládeže P-4, Na Strži 35a, v informačním středisku MHMP, P-1, Mariánské nám. 2 nebo na www.praha-mesto.cz (město/školaství a volný čas/granty).

2. K podaným projektům přiloží každý zpracovatel vyplněný informační list, kopii dokladu o zřízení bankovního účtu organizace, doklad o oprávnění osoby jednat za žadatele a ověřenou kopii dokladu o právní subjektivitě /stanovy a IČO/. Projekty bez uvedených materiálů nebudou do grantového řízení zařazeny.

3. Má-li organizace v Praze více než dva základní články, **musí být projekt podán přes pražské ústředí. Neexistuje-li, pak přes ústředí republikové, které vyplní Přehled základních článků a Informační list**, který bude podložen projekty jednotlivých základních článků organizace.

4. Zpracovatel projektu je povinen v případě finančního krytí projektu z jiných zdrojů uvést tuto skutečnost v příslušném formuláři 1 – 5.

5. **Projekt musí být zpracován stručně a výstižně a musí obsahovat (viz. formulář 1 - 5) :**

- cíl, obsah, zdůvodnění a přínos projektu
- podrobnou ekonomickou rozvahu (celkovou výši projektu, výši požadavku, položkový rozpis požadavku s odůvodněním)

Pokud nebude projekt tyto body obsahovat v náležitém rozsahu, bude z dalšího řízení vyřazen .

6. Programy jsou určeny pro děti školního věku a studující mládež do 26 let

7. Z grantu nelze hradit stravu, mzdy, kancelářskou techniku.
8. Do grantového řízení nebudou zařazeny projekty tělovýchovných a kulturních organizací.
9. O grant se může ucházet pouze takový subjekt, který je registrován u MV déle než 1 rok.
10. **Prioritně budou řešeny projekty organizací lokálního charakteru.**
11. **Projekty nespĺňující podmínky grantového řízení budou vyřazeny.**
12. Projekty budou posouzeny Komisí RHMP pro udělení grantů v oblasti volného času dětí a mládeže a následně předloženy ke schválení Radě a Zastupitelstvu HMP v souladu se Zákonem o hlavním městě Praze č.131/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
13. S výsledky grantového řízení se mohou předkladatelé seznámit po schválení Radou případně Zastupitelstvem hl.m.Prahy na OMT MHMP na www.praha-mesto.cz (Rada / usnesení), (Zastupitelstvo / usnesení). Oznámení o výsledcích grantového řízení budou žadatelům písemně zasílána bez udání důvodů. Až do konečného rozhodnutí o přidělení grantu nebudou poskytovány žádné další informace.
14. Grant bude poskytnut až po schválení městského rozpočtu na rok 2006. Vybraným žadatelům budou finanční prostředky uvolňovány na základě darovacích smluv. Subjektům napojeným na rozpočet HMP formou navýšení rozpočtu.
15. Granty nejsou nárokovou položkou a jsou závislé na výši schválených finančních prostředků, určených pro oblast dětí a mládeže v rámci rozpočtu hl.m.Prahy na rok 2006.
16. Přidělení grantu není správní řízení, z toho důvodu se nelze proti rozhodnutí o přidělení grantu odvolat.
17. Grant nemusí být přidělen v plné výši a lze ho čerpat pouze v souladu s účelem uvedeným v uzavřené smlouvě, případně v oznamovacím dopise o přidělení grantu hl.m.Prahou do 31. 12. 2006.
18. Čerpání přiděleného grantu je třeba účtovat odděleně v rámci své účetní evidence.
19. Hlavní město Praha bude prostřednictvím odboru uměleckých škol, mládeže a tělovýchovy MHMP vykonávat průběžné dohlídky plnění účelu přiděleného grantu.
20. Příjemce grantu umožní poskytovateli grantu kontrolu originálních účetních písemností, vztahujících se k vyúčtování grantu.
21. Závěrečnou zprávu o využití přiděleného grantu formou položkového rozpisu doručte ve dvou vyhotoveních na příslušném formuláři, který je součástí smlouvy, do 31.1. 2007 na hlavní podatelnu Magistrátu hl. m. Prahy. Nevyčerpané finanční prostředky zašlete do 31.1.2007 na účet HMP uvedený ve smlouvě.
22. Podané projekty se předkladatelům nevracejí.
23. Grant nelze přidělit žadatelům, kteří nemají vyřešené vyúčtování jakýchkoli finančních prostředků přidělených hl. m. Prahou nebo ze státního rozpočtu.
24. Změna účelu čerpání přiděleného grantu je možná pouze v rámci programu a to na základě písemné žádosti (přesuny finančních prostředků z programu do programu nejsou možné).
25. Podmínky Celoměstských programů byly zpracovány v souladu se Základní metodikou evidence grantů MHMP schválenou Radou HMP usnesením č. 1870 ze dne 5.11.2002.
26. Přidělením grantu nevzniká příjemci právo k užití znaku a loga hl.m.Prahy.

Program č. 1. Prostory pro činnost

cíl programu :

Vytvořit a udržet základní podmínky pro činnost s dětmi a mládeží.

určení :

Sdružení dětí a mládeže, sdružení pracující s dětmi a mládeží v hl. m. Praze.

Do tohoto programu nebudou zařazeny projekty tělovýchovných a sportovních organizací, školských zařízení a kulturních institucí.

Z grantu mohou být hrazeny pouze náklady nezbytné na úhradu nájemného, provozních nákladů, drobné údržby, oprav a rekonstrukcí kluboven, klubů dětí a mládeže, táborevých základen a úhradu nájemného dalších prostor pro přímou činnost s dětmi a mládeží.

podmínky :

- 1.1. Uptěsnit pravidelnou celoroční činnost s dětmi a mládeží (min. 2x měsíčně) přehledem aktivit.
- 1.2. Přimá realizace projektu v práci s dětmi a mládeží.
- 1.3. Doložit platný doklad o majetkoprávních vztazích (doklad o vlastnictví nebo smlouva o dlouhodobém nájmu, u rekonstrukcí pronájem min. na 5 let).
- 1.4. Doložit časovou efektivnost využití prostor s uvedeným počtem dětí.
- 1.5. Uvést přesný popis a adresu prostor, na které je žádáno.
- 1.6. Maximální výše požadavku na drobnou údržbu, opravy a rekonstrukce činí 50 000,-Kč.

Program č. 2. Akce ve volném čase

cíl programu :

Umožnit pražským dětem a mládeží trávení volného času mimo území hl. m. Prahy. Snížit celkovou výši poplatku tak, aby byly akce finančně přístupné pro co nejširší skupinu pražských dětí a mládeže.

určení :

Sdružení dětí a mládeže, sdružení pracující s dětmi a mládeží v hl. m. Praze a střediska volného času (SVC).

Do tohoto programu nebudou zařazeny projekty tělovýchovných a sportovních organizací, kulturních institucí.

Z grantu mohou být hrazeny pouze náklady na úhradu dopravy, ubytování a drobného spotřebního materiálu při akcích mimo hl. m. Prahu.

podmínky :

- 2.1. Doložit pravidelnou celoroční činnost s dětmi a mládeží (min. 2x měsíčně).
- 2.2. Z programu nebudou hrazeny mezinárodní akce (mimo Slovenskou republiku).
- 2.3. Minimální počet účastníků do 26 let na jednotlivých akcích je 8, u SVC 15.
- 2.4. Grant je určen pouze pro pražské účastníky.
- 2.5. Akce delší 4 dnů jsou vázány pouze na období školních prázdnin pro hl. m. Prahu.
- 2.6. Uvést výši poplatku na pořádaných LT a ZT za 1 účastníka v roce 2005 včetně délky akce.
- 2.7. Uvést předpokládaný počet účastníků s délkou trvání jednotlivých akcí včetně zdůvodnění požadavku v souladu s náročností akce.
- 2.8. Uvést u akcí delší 4 dnů předpokládanou výši poplatku pro 1 účastníka + konkrétní zdůvodnění požadavku v souladu s náročností akcí.
- 2.9. V případě získání grantu vzniká příjemci povinnost upřesnit u akcí s délkou trvání více než 4 dny termín s předpokládaným počtem dětí, výši poplatku pro 1 účastníka, přibližnou výši čerpání grantu na danou akci a podrobným popisem místa konání akce 15 dnů před začátkem školních prázdnin, kterých se akce týká na OMT MHMP, Praha 4, Na Strži 35a, oddělení mládeže. Grant není možné čerpat na akce, které nebyly upřesněny 15 dnů před jejich uskutečněním na OMT MHMP.
- 2.10. Uvést v projektu způsob snížení poplatku za účastníka v případě získání grantu.

Program č. 3. Akce pro neorganizované děti a mládež na území hl.m.Prahy

cíl programu :

Podpořit pořádání jednorázových i cyklických akcí pro neorganizované děti a především mládež ve věku do 26 let na území hl.m.Prahy

určení :

Organizace zaměřené na volný čas dětí a mládeže v hl. m. Praze.

Do tohoto programu nebudou zařazeny projekty tělovýchovných a sportovních organizací, kulturních institucí.

Z grantu mohou být hrazeny náklady spojené se zabezpečením akcí.

podmínky :

- 3.1. Uvést v projektu návrh konkrétních akcí.
- 3.2. Uvést velikost skupiny účastníků, pro kterou bude projekt určen.
- 3.3. Žadatel podává pouze 1 projekt, ve kterém rozpracuje jednotlivé akce.
- 3.4. V případě získání grantu vzniká příjemci povinnost veřejného oznámení o konání akce.
- 3.5. V případě získání grantu vzniká příjemci povinnost podat informaci o konání akce nejpozději 5 dnů před jejím uskutečněním na OMT MHMP.
- 3.6. Grant není možné čerpat na akci, o jejímž konání nebyla podána informace nejpozději 5 dnů před uskutečněním na OMT MHMP.
- 3.7. Grant není určen na pravidelné zájmové aktivity pořadatelských organizací.

Program č. 4. Kluby pro mládež

cíl programu :

Zřídít a zajistit provoz klubů mládeže při SVC, školách a na sídlištích se všeobecným zaměřením pro neorganizovanou mládež věkové kategorie 13 - 26 let a umožnit jí trávení volného času v prostorách, kde budou maximálně eliminovány negativní vlivy současného velkoměsta.

určení :

Organizace zaměřené na volný čas dětí a mládeže v hl. m. Praze.

Do tohoto programu nebudou zařazeny projekty tělovýchovných a sportovních organizací, kulturních institucí.

Z grantu mohou být hrazeny náklady na úhradu pronájmů prostor, provozní náklady, vybavení klubu, úpravy prostor za účelem zřízení klubu, provoz otevřených dílen, doprovodné programy, OON.

podmínky :

- 4.1. Projekt musí obsahovat představu o využívání klubu, zajištění jeho denního chodu, programové náplni, propagaci, personálním zajištění a perspektivu.
- 4.2. Projekt musí obsahovat návrh žadatele na způsob financování.
- 4.3. Doložit písemnou garanci žadatele o provozování zařízení pro veřejnost dle vypsání podmínek minimálně po dobu 5 let a minimálně 5 dnů v týdnu.
- 4.4. Doložit doklad o majetkoprávních vztazích prostor, kde má být klub provozován (doklad o vlastnictví nebo smlouva o dlouhodobém nájmu min. 5 let).
- 4.5. Doložit písemný souhlas pronajímatele prostor klubu s uvažovanou rekonstrukcí.
- 4.6. Zajistit informovanost z oblasti volného času dětí a mládeže v rámci zřízených klubů pomocí informačního prostoru, internetu, knihovny apod.
- 4.7. Zajistit bezplatný vstup do klubu.
- 4.8. Zajistit odpolední a večerní provoz, víkendy, prázdniny.
- 4.9. Zajistit pořádání doprovodných akcí minimálně 1x za měsíc (typ akce uveďte v projektu).
- 4.10. Následné financování projektu v příštích ročnících vyhlášeného programu Kluby pro mládež bude závislé na hodnocení celoroční činnosti klubu v souladu s vyhlášenými podmínkami grantu.
- 4.11. Zprovoznění nově zřízeného klubu nejpozději do 30.9.2006.
- 4.12. V případě získání grantu vzniká povinnost podat informaci o zahájení činnosti klubu nejpozději 5 dnů před jeho uvedením do provozu na OMT MHMP.

Program č. 5. Podpora účasti na prezentačních a soutěžních akcích v zahraničí

cíl programu :

Podpořit účast kolektivů dětí a mládeže (výjimečně i jednotlivců) na prezentačních a soutěžních akcích odborného charakteru pořádaných zahraničním partnerem nebo pořádaných ve spolupráci se zahraničními partnery.

určení :

Školská zařízení zřizovaná hl.m.Prahou (střediska volného času), základní umělecké školy, lokální sdružení dětí a mládeže a lokální sdružení pracující s dětmi a mládeží na území hl. m. Prahy.

Do tohoto programu nebudou zařazeny projekty tělovýchovných a sportovních organizací, kulturních institucí.

Z grantu mohou být hrazeny pouze náklady spojené se zabezpečením akcí.

podmínky :

- 5.1. Uvést název a adresu zahraničního partnera v popisu projektu, případně kopii oficiálního pozvání.
 - 5.2. Uvést zaměření a obsah akce; nepodporují se pobytové zájezdy, rekreace apod.
 - 5.3. Maximální věková hranice účastníků 26 let.
 - 5.4. Grant lze poskytnout na akce pořádané ve spolupráci se zahraničním partnerem činným v oblasti práce s dětmi a mládeží, jehož programu se společně zúčastní děti a mládež pražského i zahraničního subjektu.
 - 5.5. Grant lze rovněž poskytnout na vyslání nejlepších žáků, orchestrů či souborů na mezinárodní soutěže a přehlídky pořádané v zahraničí v odborných disciplínách.
 - 5.6. Grant bude přednostně poskytnut akcím kolektivů (alespoň 10 osob) připravovaným s partnerskými městy hl. m. Prahy.
 - 5.7. Grant je určen pouze pro pražské účastníky.
 - 5.8. Pouze v mimořádných a odůvodněných případech lze grant použít také na leteckou přepravu.
-

Příloha č. VII Základní škola Písnická

pohled na budovu ZŠ Písnická

Knihovna ZŠ Písnická

Tělocvična ZŠ Písnická

Hřiště ZŠ Písnická

keramická dílna ZŠ Písnická

Příloha č. VIII klubovny 34. střediska Ostříž

Hlavní klubovna

jedna z kluboven 34. střediska Ostříž

pohled na hřiště

pohled na hřiště z druhé strany